

AVE MARIA

APRIL, 1933

“ AVE MARIA ”

je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem
v Ameriki in porok zvestobe katoliški Cerkvi.

AVE MARIA

published monthly by

*The Slovene
Franciscan Fathers,*

VERY REV. BERNARD
AMBROŽIČ, O.F.M.

Comm. provincial.

P. O. B. 608,

Lemont, Illinois

in the interest of the
Slovene Franciscan Com-
missariat of the Holy
Cross.

Subscription Price:

\$2.50 per annum

Naročnina:

\$2.50 letno.

Izven U. S. A. \$3.00

Manager—Upravnik:

REV. BENEDICT

HOGÉ,

P. O. B. 608,

Lemont, Illinois

Editor—Urednik:

REV. ALEXANDER

URANKAR,

1852 W. 22nd Place,

Chicago, Illinois

Entered as second-class
matter August 20, 1925, at
the post office at Lemont,
Illinois, under the Act of
March 3, 1879. Acceptance
of mailing at the special
rate of postage provided
for in Section 1103, Act
of October 3, 1917, author-
ized on August 29, 1925.

VSAK NAROČNIK

našega lista je podpornik velike misli misijonstva Je-
zusovega. Zakaj? Dolarji, ki si jih namenil za na-
ročnino Ave Marije niso vrženi v kot. Kamenčki so
za zgradbo Kristusovega duhovništva. Zato je bila
Ave Marija ustanovljena, da bi v gmotnem oziru pod-
pirala dijake, kandidate za duhovniški stan. Tvoja
naročnina je seme, ki naj nekoč obrodi sad v vinogradu
Gospodovem. Koliko je dijakov, ki bi radi študirali,
pa nimajo gmotnih sredstev. Samostan v Lemontu je
bil zato ustanovljen, da bi bil tudi šola in vzgojevališče
idejalnim fantom, ki so si zaželeli službe altarja. Se-
daj razumeš. Ave Marija utira pot tem študentom.

'OBENEM SI APOSTOL

katoliškega tiska. Vsak mora priznati, da Ave Marija
krepko nosi prapor Jezusovega imena. Ta namen
ima, da neti in podžiga in ohranja ogenj vere v srcih
katoliških Slovencev. Najlepši namen ima. Kdorkoli
je naročen na Ave Marijo, je tudi propagator verske
misli. Dolžnost vsakogar je, da Kristusa tudi uči, ne
samo priznava. Z besedo, z zgledom, v dejanju. Ave
Marija naj bo glasilo temu delu, glasnik apostolstva
Jezusovega.

NOVEMU NAROČNIKU

bom govoril nekako takole, ko ga bom skušal pridobiti
za naročbo. Naroči si ta list, že zato, ker je tako po-
ljuden. Ave Marija hoče biti v vseh svojih vrstah
priprosta spremljevalka priprostega ljudstva. Pove-
sti, članki vsi od kraja hočejo biti tebi v razvedrilo in
pouk. Rabiš razvedrila na vsak način. Sezi po Ave
Mariji, beri njene črtice. Rabiš pa tudi pouka, zlasti
v verskih zadevah. Sezi po Ave Mariji. Daje ti
nauka iz katekizma, liturgije, sv. pisma in drugo. Vem,
da se boš naročil. Kaj bi ugovarjal in se izgovarjal?

STAREMU NAROČNIKU

bom pihal na srce tako-le: Glej, da ostaneš dobrotnik
naš. Toliko let si bil v naši vrsti. Poznaš naše
skupne uspehe, poznaš naše skupne boje in skrbi.
Nikar ne odstopi sedaj. Pa četudi so morda časi zate
zelo težki. Stanoviten bodi in ostani z nami.
Naročniki so deležni duhovnih dobrot franč. komisari-
jata. — Za naročnike in dobrotnike es bere vsak mesec
sv. maša.

A V E M A R I A

Aprilska šte. 1933.—

Nabožni mesečnik.

—Jubilejni letnik XXV.

Srečna družina.

Jan. Oblak

KAJ JE DRUŽINA?

MED pogubnimi pojavi današnjih časov, je najbolj obžalovanja vreden ta, da se one-čaščuje družina.

Srce vaših nadpastirjev krvavi nad to nravno bedo! Kajti dobra družina je najzanesljivejše zatočišče prave človeške sreče! Dobra družina je preimeniten dar božji, je ostanek veselja v raju.

Te čiste radosti tudi naš Zveličar ni hotel pogrešati: tudi on je hotel zrasti pod varstvom svojega zvestega rednika, tudi on je hotel biti objeman v naročju najčistejše in največje materine ljubezni.

Na besedo svoje matere je storil svoj prvi čudež in njegova poslednja tolažilna beseda s križa je veljala njegovi materi!

Predragi! Komur izmed vas je bila dana ta milost, da je vzrastel in bil vzgojen v dobri

družini, ta se še v pozni starosti hvaležno spominja čistih radosti, ki jih je v njej užil — čeprav le v revni, siromašni kočici! (Iz pastirskega lista čeških škofov leta 1918.)

“Vsa moč in cela bodočnost naroda je v rodbinskem življenju. Če je družinsko življenje zdravo in sveto, se nam ni treba bati prihodnosti. Ako se bo pa družinsko življenje in pobožna, čista vzgoja še nadalje izpodkopavala tako, kakor v zadnjih desetletjih, bodo vsi poizkusi ozdravljenja zaman. — Družinsko življenje je vir, iz katerega doteka v ljudstvo blagoslov ali prekletstvo. Ako se ta vir kali, teče vedno več in več strupa v žile naroda. Krščansko družinsko življenje je temelj, ki ga je položila roka božja. Drugega temelja nihče ne more položiti.” (Kardinal Bertram).

OTROCI IN NORCI GOVORE RESNICO.

Gospod učitelj je dal otrokom nalogo: “Naša družina”. “Otroci, pišite vsak o svoji družini, kar hočete in kakor hočete, kar vas tolaži in veseli in kar vas boli.” Otroci so pridno pisali. Iz njihovih nalog podajemo nekaj stavkov, ki jasno osvetljujejo razmere v družinah.

“Kadar gre mama zvečer v kino ali v gledališče, takrat dolgo spi. Potem je velik šunder in hrup. Jaz dobim kruha s surovim maslom in kos sladkorja za v šolo, ker mama nima časa, da bi kaj skuhala. Ata zmerja in potem gre na delo. Kadar atek zmerja, skuha mama za obed, kaj boljšega. Takrat sem vesel.”

“V našem stanovanju imamo: postelj, mizo,

omaro, peč, zrcalo in gramofon.”

“Večer mi je najljubši od celega dneva. Atekgre v društvo, starejše sestre v kino in brat v gostilno. Kadar gre tudi mama proč, nam da potice ali čokolade, da bi bili pridni. Potem gremo k sosedom in se igramo, včasih gremo tudi k vrtiljaku. Ker nimamo denarja, zlezemo nanj tako, da nas nikdo ne vidi. Ko se vrnemo domov, gremo po tihem v posteljo, da bi nas ne slišala mama, če je že doma. “Kadar je ata doma in čita časopise, moramo mi otroci biti tiho.”

“Narod, ki nima ljubezni za pošteno družinsko življenje, se bliža groznemu poginu.” (Kardinal Manning).

CENA DOBRE MATERE.

Ob posvečenju nadškofa Stojana je prišla k njemu dolga vrsta “gratulantov”. Ko je nadškof videl to ljubezen, s katero so zrli vanj deset-

tisoči ta dan v Olomucu in stotisoči v celi državi in še daleč onkraj mej, se jim je zahvaljeval. Zahvaljeval se je tako pristrčno, kakor je samo on

znal. Naenkrat pa je postal ves resen, rekoč:

“Vi vsi se danes veselite in od mene toliko, toliko pričakujete. Toliko se mi zahvaljujete. In veste, komu se imate pravzaprav zahvaliti? Moji materi. Ta dobra, sveta duša. Ko bi bila zdajle med vami, kako bi se veselila. Toda že

dolgo je tega, kar sem jo položil v zemljo. Danes gleda z nebeških višav doli in se raduje z vami in z menoj. Ko bi nje ne bilo, bi danes ne bil to, kar sem. O mati, moja mati.”

In v njegovih očeh so se prikazale solze.

ZRCALO ŽENE.

Samo ena ljubezen je popolnoma nesebična, popolnoma čista, popolnoma božja: to je materina ljubezen do otroka. (Jurij Ebers.)

Zakoni se sklepajo v nebesih: zato je treba nebeške potrpežljivosti, da ga složno prenašate na zemlji. (Nestroy.)

Globoko čutiti, ljubiti, trpeti in se žrtvovati — v tem je in bode vedno obseženo žitje žen. (Balzac.)

Najsrečnejše so dežele in najsrečnejše so žene, o katerih se ne govori. (Schiller.)

Žena je navadno zadnji prijatelj, ki ostane

možu v težki dobi, ko ga je obiskala usoda z bridko preizkušnjo. (Jean Paul.)

Ženino srce pozna samo eno srečo na zemlji: ljubiti in biti ljubljeno. (M. Beer.)

Ne zlato, ne srebro ne more resnično osrečiti žene, marveč samo zavest in čut, da je ljubljena, in v tem so si vse enake, vzvišene in skromne, bogate kakor revne. (K. Gützkov.)

Žena, ki se često razkazuje, in obleka, ki se često nosi, izgubita na ceni. (Angleški pregovor.)

Ljubezen žene raste z žrtvami. (Paul Koch.)

BODOČNOST OTROKA.

Počitnice! Le kdor je to doživel, bo umel, kaka radost napolnjuje srce nadepolnega študenta, ko zadnji dan zavija pakete ali nabaše svoje stvari v košček, in potem hajdi na vlak — domov! Poln oddelek študentov nas je sedelo tam, med nami debel mož z rdečim obrazom. Ponosno — zaničljivo je pogledoval po nas, potem pa začel: “Tudi jaz imam doma sina, tako starega kakor ste vi. Toda norec bi bil, ko bi ga dajal štu-

dirati in izmetaval denar za njegovo študiranje. Rajši mu nalagam tisti denar v hranilnico, in ko bo odrastel, bo dobil petdeset tisoč. Petdeset tisoč, pomislite. In kaj boste imeli vi? Polno glavo, pa prazne roke!” In mož je zadovoljno pljunil, mi smo pa molčali ter preudarjali, kdo ima večjo ljubezen, ali on ali naši starši. — Danes je njegov sin pijanec in potepuh. —

POGANSKI FILOZOF KRATES

je rekel: “Hotel bi stopiti na najvišjo točko mesta in z vso močjo klicati: Meščani! Kaj mislite? Ves svoj čas zapravljate, da zbirate bogastvo svojim otrokom, zanemarjati pa njih dušno izobrazbo, kakor bi bilo važnejše zapustiti jim zaklade nego čednosti.” In sv. Janez Zlatoust je

zapisal: “Starši, ki hranijo za otroke bogastvo in jih slabo odgajajo, so podobni človeku, ki pušča svojo hišo, da se poruši, okrog nje pa napravlja krasen vrt, ali človeku, ki uničuje svoje zdravje in si daje šivati sijajno obleko.

PRIPRAVA NA ZAKONSKI STAN.

Kdor se namerava posvetiti določenemu stanu, je prav in koristno, da se nanj dobro pripravlja. Pripravlja se lahko tako, da obiskuje strokovno šolo ali primeren tečaj. Najvažnejši stan za človeštvo je zakonski stan. Žalostna resnica pa je, da se najmanj pažnje posveča pripravi na ta stan. Ko je bil Emanuel Ketteler leta 1858 imenovan za nadškofa v Moguncu, je imel v cerkvi sv. Hedvike v Berlinu poslovilen govor. Rekel je med drugim tudi tole: “Nočem vas pri slovesu ganiti do solz, pač pa vam hočem spregovoriti o predmetu, ki se mi zdi najvažnejši za blagor vaših duš.

Po mojem prepričanju je poglavitno zlo naše dobe, poglavitni vzrok nenravnosti in razuzdanost mladine brezbožnost, s katero mladi ljudje vstopajo v zakonski stan. Zato hočem govoriti o svetosti zakonskega stanu.

Je-li dandanes v tem oziru kaj boljše? Obnova krščanskega družinskega življenja je najbolj pereče vprašanje današnjega časa. Zato so že pred svetovno vojsko začeli v Nemčiji prirejati posebne duhovne vaje kot pripravo za zakonski stan. V stanovskih premišljevanjih in naukih se pri teh vajah vceplja v srce mladini spoštovanje pred svetostjo zakona, da bi se usposobila za

pošteno pripravo na stan, ki je za človeško družbo tolike važnosti. Niso pa te duhovne vaje samo za zaročence, marveč tudi za one, ki še nimajo znanja. Pisma pričajo, kako koristne so take duhovne vaje mladim ljudem. "Zelo sem srečen v zakonskem stanu," piše udeleženec, "za Bogom dolgujem zahvalo za to največ eksercicijam." Med vojsko je pisal bivši udeleženec duhovnih vaj: "Pet let je od tega, kar sem bil pri vas na duhov-

nih vajah. Po vojski bom prvi, ki bo zopet prišel. . . Rajši bi hotel umreti nego prelomiti zvestobo, katero sem obljubil pri oltarju." "Ko bi bile te vrste eksercicije znane pred dvajsetimi leti, premnoga družina bi bila danes srečnejša." Rektor Heinen iz M. Gladbacha trdi: "Te duhovne vaje spadajo med najvažnejša podjetja današnjega dušnega pastirstva."

SENCE.

Poznam družino, v kateri še ni bilo prepira med možem in ženo. Rad bi bil zvedel, kako, s kakimi sredstvi se je to doseglo. "Veste, častiti gospod, najino sredstvo je prav enostavno. Na dan poroke sva se dogovorila, da se bodeva samo v pondeljek prepirala. In ko včasih že grozi vi-

har na najinem družinskem nebu, poreče eden ali drugi: "Ti, danes ni pondeljek, pustiva to!" In kadar pride pondeljek, je stvar že pozabljena in odpuščena, in smejeva se, češ, kako je mogoče, da sva se zavoljo take neumnosti hotela prerekati."

ČUDEŽNA VODA.

"Častiti gospod, jaz ne morem več prestati ob strani svojega moža. Venomer se z menoj prepira, zmerja me in zaničuje, včasih me tudi pretepa," tako je tožila žena v župnišču. Stari župnik je hitro spoznal, da ni samo mož kriv. "Veste kaj? Jaz imam izboren pomoček zoper to: čudežno vodo. Kadar bo mož začel zmerjati, vzemite požirek te vode v usta in ju držite v ustih, dokler se dodobra ne segreje. Medtem lahko zmolite kak Oče naš za svojega moža. Odstranil se je in čez hip prinesel steklenico one vode ter

jo ženi izročil. Žena je prišla domov in je vestno rabila priporočeno zdravilo.

Čez štirinajst dni je zopet prišla k župniku s prazno steklenico: "Častiti gospod, ta voda je izvrstno pomagala, prosim vas, dajte mi še eno steklenico."

"No, no," je odvrnil župnik, "saj vam ni treba k meni hoditi, vodo lahko dobite iz domačega vodnjaka, tudi tista pomaga. In vedite: "Moža pomirite, če na hudo besedo ne odgovarjate s hudo besedo."

KAJ ŽENA PREMORE.

Siromašno dekle s hribov si je prihranila kot služkinja nekaj tisoč dinarjev. Obrtnik, marljiv in pošten, jo je vzel za ženo. Živela sta srečno. Bog ju je blagoslavljal. Kupila sta si hišico in nekaj polja. Nekoč so tovariši moža zapeljali, da je šel z njimi igrat karte. Igral je in dobil. To mu je ugajalo in začel je pogosteje hoditi v gostilno in kvartati. Zaigral in zapil je svoj zaslužek in prihranjen denar. Žena ga je z ljubeznivo besedo opominjala, svarila, pa zaman. Ko je videla, da besede ne pomagajo, je molčala, tiho trpela in molila. Nekega jutra je jela zlagati svoje perilo v skrinjo. Mož jo gleda in vprašuje: "Kaj pa delaš?" "Glej, dragi mož, radi tvojega pitja in kvartanja sva obubožala, in če bo šlo tako naprej, nama bodo v pol leta tudi kočo prodali. Šla bom zopet v službo. Kar si bom prislužila, ti bom poslala. Ljubila

sem te, ko je bilo dobro, skrbela bom zate tudi v siromaštvu."

"Ne, ne boš šla, jaz se hočem poboljšati, nihče me ne bo več videl v gostilni, to ti trdno obljubim." In mož je držal besedo.

*

Mož, surovež je vsak dan mučil svojo ženo, tudi tepel jo je večkrat. Nekoč jo je udaril s pestjo po obrazu tako silno, da ji je ranil nos in usta. Žena je molčala in ko je odšel, je skušala odstraniti, izbrisati znamenja ran. A se ni dalo, rana je ostala in soseda, ki bi bila rada o njem, nekaj zvedela, jo je vprašala: "Kaj se vam je zgodilo?" "E, veste, če je človek neroden pri delu, se hitro kje poškoduje." Radovednica pa z odgovorom ni bila zadovoljna. Ob prvi priliki, ko je srečala njenega moža, mu je rekla: "Oh, vaša žena je res velika reva, toliko gara in trpi, pri delu se je hudo ranila v obraz." Plemenitost žene je odprla surovemu možu oči.

RADOST.

Dom brez miru in veselja ni dom. Kar je sonce v naravi, to je veselje v hiši. Naučite se veseli biti. Poglejte svojo deco, glejte, kako se zna radovati nad vsako malenkostjo, kako hitro pozabi na svoje skrbi, kako se hitro zopet spravi in pomiri. Učite se od nje, posnemajte jo. Učimo se, ne si greniti življenja z malenkostmi; z mirnim smehljajem preženimo oblačke na našem družinskem nebu, s tem pripravimo tla za veselo

družinsko veselje. Zato proč z malenkostmi, proč z občutljivostjo — potem šele bo veselo v hiši.

Delaj veselje svojim dragim, kolikor in kakor moreš. Ne zamudi nobene priložnosti k temu. Saj ti je treba le malo, da napraviš drugim veselje, če imaš le trohico ljubezni. Stori, da bo tvoj dom kraj veselja — kajti kjer je radost, tam je sreča.

ZAKAJ POJEMO?

Petje je zelo plemenita zabava. Stane te ta zabava malo časa, ki ga posvetiš petju. Mnogokrat niti to ne, kajti poješ lahko tudi pri delu, ki ti potem gre tem bolje od rok. Izgubo časa posvečenega petju ti nadomesti užitek in vsestransko korist.

Že v naravi človekovi je, da se radi pozabavamo in porazveselimo. Zato pojemo! Petje po delu osveži, ohrani človeka v veselem razpoloženju, poplemeniti dušo, požlahtni značaj in vedenje. Človek, ki rad poje, je gotovo milega značaja in vesele zadovoljne narave. Kajti petje je najizrazitejši pojav razpoloženja.

Petje učinkuje blagodejno nele na pevca, marveč tudi na poslušavce. Božena Nemcova piše prav primerno: "Petje je ljubezniva, vsakemu srečo razumljiva govornica."

Človek brez petja je podoben ptici s pristriženimi perutmi; njegov razmah je nepopoln, razvitje in vzlet nemogoč, uveljavlja se omejeno, visi samo na vsakdanjem, zemeljskem.

Zato pojmo radi in često nefe sami, poedino, marveč skupno. Bodimo vneti za lepo, prijetno petje. Učimo spoznavati lepoto in korist petja sebe, svoje prijatelje in znance.

Vera -- sad špekulantov in vir špekulacije.

P. Aleksander O. F. M.

ŠPEKULANT. Beseda, ki nam je zlasti sedaj v dneh depresije dovolj jasna. Špekulant je dobičkaželjen človek, ki hoče živeti samo od obresti svojega kapitala, vse njegovo življenje je od jutra do večera ena sama nepretrgana misel, želja, kako bo živel na žulje drugih, kako bi izsesal denar in življenje drugih in uravnal denarne dohodke v svoj kanal. Moderna lenoba, ki hoče brez dela in truda, samo na podlagi življenskih in borznih špekulacij nagrabit čim več, četudi je treba lagati, goljufati in uničiti sto življenj. Špekulanta tolikokrat žigosajo naši časopisi, kregajo se čezenj vodilni reformatorji človeštva, ki iščejo vzroka današnji bedi, preklinja ga delavec, nestvor je, pijavka, krvoses človeštva, ki hoče samo krvi, hijena, ki se vlačí po svetu okrog samo z edino mislijo v srcu, kje in kako dobiti čim več mastnih in sočnih žrtev... Špekulant, "graftar", verižnik. Razne čedne naslove mu nadevajo. Radi bi videli takega špekulanta osebno in ga razcefrali v svoji jezi, če je res tak zlodej.

"Kaj ga boš drugje iskal, saj ti pred nosom stoji. Ali ga ne vidiš? Ali ga ne slišiš? Prototip, utelešena sleparija, špekulacija in verižni-

štvo — duhovnik. Tako iziskano in prefrigano orodje v službi špekulacije ne rabi prav nihče drugi kakor duhovnik. Ta veliki pajek, ki razpreja svojo pajčevino po vsem svetu, skozi vsa stoletja in lovi uboge nevedne muhe na limanice svoje, razpreja svoje lepe nauke o duši, Bogu in večnosti, kazni in plačilu, da so mu studenci bogatih dohodkov. Vsa vera vodi in te pelje v labirint in katakombe duhovniških mošenj in skrinj. Samo oči odpri in videl boš, samo ušesa odpri in slišal boš. Dokler boš slep in gluha boš seveda v veri videl lepo napredeno pajčevino v jutranji zarji, vsa je lepa. Lesketa se, kakor da je polna biserov, pa je le navadna pajčevina. In ti si uboga nevedna, muha. Ti in vsi, ki trobijo v božji rog in rog duhovnikov."

Niso vam neznane te besede. Kolikokrat ste jih že slišali, dragi moji in brali tisočkrat. Bral in slišal sem jih jaz. Ni še tega dober mesec, ko je pred menoj razvijal iste misle Peter Rešetar.

"Ej, duhovnik, tiček je iznašel vero." Soglašam, tički so morali biti, če so jo res "iznašli". Pajčevino presti, ki bi ujela vase

človeštvo vseh časov. Presneto brihtni so morali biti duhovniki, da so zmogli kaj takega, presneto modri morajo biti danes, da v tem razsvetljenem in prosvetljenem stoletju zmorejo kaj takega. Samo to-le mi povej Peter Rešetar. Po tvojem so bili duhovniki preje kakor vera, kakor religija. Da odkod bi neki bili duhovniki. Preje so bili, predno je bilo katero bogočastje na svetu. Pet, šest modrih glav, ki so bile nasajene na pet, šest lenih teles so se staknile skupaj in sklenile ustanoviti vero. Poskusili so, šlo je in ta "racket" gre še danes. Peter Rešetar, rešeta-ti so tvoji možgani. Te-le naše železnice, ki jih imamo, kako so nastale? Pet, šest konduktarjev sprevodnikov je staknilo glave skupaj, pa so rekli ustanovimo železnice, izmislimo si železnega konna. Pa je šlo in gre še danes. Kakor da so bili železničarji predno so bile železnice. Kakor ne moreš reči, da so vse "Laundries" iznajdba "Laundry driverjev", države iznajdbe politikašev in tovarne iznajdbe delavcev, tako bi bilo neumno reči: vsa vera je gola laž, iznajdba duhovnikov.

"Duhovniki morajo tako pridigati kakor govore. Kruh jim je. Biznes. Zato so plačani. Pa je laž njihova beseda in resnice ni v njej. Čeprav jim je resnica vedno na jeziku, je resnica duhovniku tuja." Druga trditev, drugi ugovor Petra Rešetarja.

S prstom na čelo, Peter. Učiteljica v šoli uči. Uči računstva, uči pisanja in druge znanosti in drugo znanje. Plačo ima. Ha. Zato uči, da je dve in dve štiri, ker mora tako učiti. Plačana je zato. Matematika, računstvo in vsa druga reč je le šolska šara. S prstom na čelo, Peter.

Da, katoliški duhovnik mora tako učiti, toda ne radi "šparovca" in banke, temveč ker ga resnica h temu sili. In katoliški duhovniki so vztrajali tudi takrat, ko ni bilo denarja. Učili so resnice božje in jih še uče in jih bodo učili, pa naj pride nadnje lakota, beda in uboštvo. Ali se ni zgodilo velikokrat in se dogaja danes, da duhovniki prejema preganjanje in ječo mesto denarja. O zaradi denarja so se izpostavljali rimskim krvoločnežem apostoli in duhovniki prvih časov krščanstva, zaradi ljubega denarja so se dali križati, žgati, rezati, suvati, raniti, do smrti pobiti, radi ljubega tolarja in cekina. Si že kedaj slišal, da bi bil kdo tako lakomen, da bi radi denarja pertrpel vse in šel v smrt, samo da se mu ne bi bilo treba ločiti od denarja. Ne, skopuhu in špekulantu je smrt najtežja, saj ga vendar za

vedno loči od denarja. V Rusiji so radi denarja čakali duhovniki, da so jih boljševiki gonili kakor živino v Sibirijo, jih brez sodbe streljali po mračnih kletah in jih na tisoče poklali. V Meksiki radi denarja vztrajajo na svojih mestih duhovniki in se dajo sramotiti in žigosati. Tudi tam so jih na stotine ustrelili pred mestnimi vrati kakor izdajavce domovine in navadne razbojnike gora. Vse samo radi tega okroglega denarja. Enako v Španiji in vsepovsod. V Jugoslaviji prejema plačo tristo dinarjev na mesec. Računaj. Tristo dinarjev je pet dolarjev, pa vztrajajo duhovniki na svojih mestih in so gorečnejši oznanjevalci resnice kot so bili kedaj poprej, ko so bili boljši časi in boljše vlade na krmilu. Če bi duhovnik prevzemal svojo odgovorno službo samo radi denarja, bi bil prismoda. Ker se mnogokdaj zdi in je tako, da bi bilo bolje biti navadni delavec, ki kamenje na cesti tolče kakor biti duhovnik. Za denar, da bi se izpostavljal vsem tem kvantarjem in čenčarjem, ki nimajo drugega dela, kakor da ves dan obirajo duhovnika? Za denar, da bi vztrajal na svojem mestu, pa če pride kuga, preganjanje, smrt ali karkoli? Nikdar. Peter Rešetar, potem pa kar ti prevzemi službo duhovnika. Ali ni to čudno, Peter Rešetar, zakaj naši starši, ki imajo tako dobro srce za svoje sinove, zakaj jih ne pošljejo vse v lemenat. Preskrbljeni bodo. Zakaj vsaj pol sveta ne zdrvi v semenišče, ko je tak vir dohodkov pridigarska služba? Zakaj je vseh katoliških duhovnikov samo 300 tisoč, pa je kristjanov-katoličanov blizu tristo milijonov? Zakaj je treba cerkvi toliko besed, zakaj je treba toliko molitev za dobre misijonarje in delavce v vinogradu Gospodovem, ko se iz trte Gospodove mleko in med v curkih cedita? Zakaj? Menda bo obratno res Peter. Res bo to, da je Kristus ustanovnik katoliške cerkve, ne pa duhovniki. Kristus, ki ni bilo slišati o njem, da bi bil kedaj posedel en sam počen groš. Rekel je o sebi: lisice imajo brloge, tice pod nebom svoja gnezda. Sin človekov pa nima, kamor bi glavo položil. Ali je Kristus ustanovil cerkev radi denarja? Nikdar in nikoli. Radi resnice. In ta motiv je še danes temelj cerkvi, pa če se prav ta ali oni duhovnik v svoji preveliki gorečnosti za cerkev spožabi in nedeljo za nedeljo ne pridiguje drugo kot o denarju, in sicer ne zase, za svojo cerkvico, zato bo še vedno veljalo in stalo kot pribito. Resnica vas je rodila, resnici moramo živeti. Tej resnici daruje svoje življenje duhovnik, tej resnici mora darovati svoje srce katoličan.

Mala Cvetka, sv. Terezija.

Privredil P. B. A.

Četrto poglavje.

SMRT NJENE MATERE. — DRUŽINA SE PRESELI V LISIEUX.

TEREZIKA je štela komaj štiri leta, pa je že vedela, da so nebesa naš pravi dom in da na tem svetu ne moremo imeti vsega, kar bi si pozeleli.

Vedela je že tudi, kaj se pravi, biti ločen od tistih, katere ljubimo. Njena ljubljena sestra Pavlina je namreč hodila v šolo v oddaljenem mestu k sestram Marijinega Obiskovanja. Pri njih je tudi stanovala. Uboga mala Terezika je pogosto stala na balkonu in oprezovala proti železniški postaji. Nekoč jo je našla tako najstarejša sestra Marija in jo vprašala:

“Kaj pa delaš, Terezika?”

“Gledam, če bo odkod prišla Pavlina.”

Toda ta ločitev je bila samo senca tega, kar je imelo Tereziko zadeti nekaj mesecev pozneje, ko je namreč Gospod poklical k sebi njeno dobro in toliko ljubljeno mamico.

Med boleznijo gospe Martin so večkrat poslali Tereziko in Celino v hišo nekega prijatelja, da sta tam ostajali po cele dneve. Toda to jima ni bilo v olajšanje. Vedno sta tičali skupaj in se pomenkovali o tem, da mora biti doma nekaj zelo hudega.

Neko jutro sta bili na potu v hišo onega družinskega prijatelja, ko se Terezika nenadoma spomni, da sta tisto jutro pozabili opraviti jutranjo molitev. Zavaljo materine boleznij je pač bilo doma marsikaj narobe. Terezika je pošepetala sestrici:

“Ali morava povedati, ko prideva tja, da ni sva še molili?”

“O, seveda!” je odgovorila Celina.

Ko sta dospeli na svoj cilj, sta res boječe povedali svoji prijateljici, da morata še opraviti jutranjo molitev. Žena je poslušala, potem ju je odvedla v veliko sobo, češ, naj tam zmolita svoje molitve. V tistem hipu se je Tereziki posvetilo v glavi, kaj pomeni za otroka izguba skrbne matere. Vsa v solzah od notranje tuge je rekla Celini:

“O, ta pa ni kakor mamica. Saj veš, mamica je vedno z nama molila.”

Gospa Martin je umrla 28. avgusta 1877. Terezika je bila prisotna, ko so bolnici podelili sveto poslednjo olje. Slišala in razumela je očetove pridušene vzdihne. Ko je bila mati mrtva,

so dvignili Tereziko, da je še enkrat poljubila ledeno čelo svoje mamice. Kmalu na to je pa zagledala v veži veliko črno rakev, ki je stala tam pokonci. Vse te reči so ji ostale tako živo v spominu, da jih nikoli več ni pozabila. Tako se je Terezika že v zelo nežni mladosti seznanila z resnobo življenja.

Po pogrebnih slovesnostih se je vseh pet sirot vrnilo na svoj zapuščen dom. Z velikimi vprašanji na obrazih so se tiho spogledovale. V tem je vzkliknila služkinja s pogledom na mali dve:

“Ubožici mali! Sedaj nimata mamice več!”

Hipoma se je Celina vrgla v naročje svoje najstarejše sestre Marije in je vzkliknila:

“Ti boš odslej moja mamica!”

Pričakovali bi, da bo Terezika storila isto, posebno ker je vedno rada posnemala Celino. Poleg tega je bila Marija njena krstna botra. Toda prišlo ji je na misel, da bi utegnila Pavlina biti žalostna, če ne bi še ona imela male hčerkice. Pa se je hipoma obrnila k njej in dejala:

“Ti boš pa moja mamica.”

Gospod Martin je prenašal nenadomestljivo izgubo svoje žene s popolno udanostjo. Skušal je pozabiti svojo lastno bol, da bi se tem laže posvetil skrbi za svoje osirotele hčere.

Sprva ni vedel, kaj bi sedaj začel. Zato se je posvetoval s prijatelji. Nekateri so mu svetovali, naj ostane v Alenconu, drugi so mu prigovarjali, naj pošlje otroke v zavod. Zopet so bili taki, ki so ga silili, naj pusti otroke v bližini sorodnikov rajnice.

Misel, da bi pustil Alencon, na katerega so ga vezali tako dragi spomini, mu je bila silno mučna. Imel je tam svoje opravila in mnogo zelo vdanih prijateljev. Poleg tega si je bil sezidal tam zunaj mesta majhno vilo, kjer je pogosto preživel z otroci počitnice.

Vendar ni dolgo premišljeval. Njegov svak, brat rajne žene, gospod Guerin, je živel v mestu Lisieux. Zato se je odločil, da se bo tudi sam z otroci ondi nastanil.

* * *

Bilo je jeseni leta 1877 proti večeru, ko je dospel vlak iz Alencona v Lisieux. Od postaje se je spustil proti spodnjemu mestu velik poštni

voz in se je majal po slabo tlakovanih ulicah. Drčal je mimo starih normanskih hiš, ki so slikovite v svojem srednjeveškem slogu in dajejo mestu nekako potniški značaj. Preko njih se pa dvigajo visoki črni tovarniški dimniki, ki delajo izrazito nasprotje starodavni mhišam.

Voz se je ustavil pred starinsko cerkvijo svetega Petra na trgu istega imena. Nekaj radovednih obrazov je bilo opaziti na oknih in par postopačev se je zazijalo v prihajače.

Prvi, ki je izstopil iz voza, je bil mož pri petdesetih letih. Takoj za njim je planila majhna deklica in se zaupno oprijela njegove roke. Dalje se je prikazala visokorasla dekle z rjavimi lasmi, za njo še ena, majhna in slabotna, potem pa dva drobna otroka. Bila je lepa skupina. Toda vsem se je brala na obrazih globoka žalost. Žalna obleka deklet je tudi naredila svoje, da so se moidoči sočutno spraševali:

“Ali niso te deklice izgubile mater?”

Hiša, pred katero so se ustavili, se je odprla in dve majhni deklici sta planili iz nje. Za njima sta prišla oče in mati bolj počasi. Nekaj hipov nisi slišal drugega ko veselo vzklikanje otrok in bolj resnobno pozdravljanje, ki so si ga izmenjali odrasli.

Bravci so seveda že spoznali družino, katero smo opisali ob prihodu v Lisieux. Visoki mož je bil gospod Martin, oče svete Terezike. Deklice so bile njegove hčerke, o katerih bi vas morda zanimalo izvedeti kaj več.

Marija, najstarejša, je imela takrat osemnajst let. Imela je sončen in zelo čuvstven značaj. Zelo je bila navezana na svoje sestre, ki so

jo sproti iskreno ljubila. Oče ji je rekel “moj demant”, ker je bila vedno polna svetlih šaljivih domislic in izvirnih dovtipov.

Pavlina je bila stara 16 let. Ravno je bila dokončala šolo. Bila je nekoliko plaha, toda zelo uljudna in oče ji je dal ime: “dragocen biser”. Ali za njeno ljubkostjo in ljubeznijo do samotnega življenja se je skrivala nenavadno krepka volja in izredna razsodnost.

Marija je pa bila gospodinja, odkar so izgubili mater. Tudi ona je bila obdarovana z lepimi lastnostmi duha in srca, vendar se je rada zatekala k Pavlini za nasvet glede gospodinjstva.

Leonija je imela 13 let. Tudi ona je imela lepe lastnosti svojih sester. Čeprav še skoraj otrok, je vendar kazala v vseh rečeh veliko mero nesebičnosti in požrtvovalnosti.

Celina je bila v osmem letu. Tudi ta je bila precej plahe narave, ali že bistre oči so onanjale mnogo živahnosti in veselja do igre in šegavosti. Terezika je imela pet let. Očetu je bila “moja mala kraljičica”. Ž njo so bila srca vseh, zakaj znala si jih je pridobiti s svojim očarljivim značajem in sončnim nasmehom.

Četvorica, ki je prihitela iz hiše pozdraviti prihajače, je bila družina gospoda Guerina, ki je bil pravi brat rajne Martinove matere. Starejša hčerka, Jeanne, je bila nekako Celinine starosti in zelo razumno dekletce. Črnolasa Marija, dve leti starejša od Terezike, je pa bila velika navihanka in polna nagajivih domislic.

Ta družina je imela odslej igrati veliko ulogo v življenju Male Cvetke.

“Dober papir za cigarete”.

Slovo. Sin odhaja v svet. Mati s strahom premišljuje, kako bi ga mogla obvarovati na duši. Podari mu novi zakon sv. pisma in mu polaga na srce: “Pogosto čitaj to knjigo, iz nje boš zajemal moč v boju proti zlu.” — Sin je že davno pozabil na to materino darilo. Nekoč mu je prišla zopet v roke ta knjiga. “Oj, to bo pa dober papir za cigarete,” pravi, iztrga iz nje prvi list in si zviže cigareto. Tako dela dan zadnem. Že je pokadil vse štiri evangelije in dela apostolska. Nekoč pa mu obični pogled na tem, kar stoji na listku in čita: “Bratje, veste, da je že ura, da od spanja vstanemo. Noč se je pomaknila in si se je približal. Odložimo torej dela teme in si nadenimo orožje svetlobe. Kakor po dnevi ho-

dimo pošteno, ne v požrešnosti in v pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v prepiru in nevoščljivosti, ampak nadenite si Gospoda Jezusa Kristusa in mesu ne strezite za poželjivost.” (Rimlj. 13, 11-14.) Ta dan ni več kadil cigarete, marveč, kot drugi Avguštin je jokaje napisal materi pismo, da hoče začeti novo življenje. Kupil si je novi zakon in ga vsak dan čital.

Kateri protestant ali jud bo čital liste, ki napadajo njegovo vero? Nobeden! To znajo samo katoličani, ki nele čitajo, ampak tudi plačujejo liste, kateri žalijo katoliško vero. Imejmo več katoliške samozavesti!

Ti praviš, jaz pa rečem.

P. Bernard, O. F. M.

TI PRAVIŠ: "Father, prav veliko sem že slišal in bral in tudi premišljeval o porodni kontroli. Dobro mi je znano, kaj pravijo o tej zadevi nasprotniki porodne kontrole. Vem pa tudi, kako in zakaj zagovorniki porodne kontrole trdijo, da je ta stvar čisto dobra. Ako pri merjam mnenje in trditve obojih, pa moram na zadnje vseeno priznati, da se mi zdi vaše stališče pretrdo in — skoraj bi rekel — neusmiljeno."

JAZ VPRAŠAM: "Pa zakaj se ti zdi moje stališče pretrdo in tako dalje?"

TI PRAVIŠ: "Na koncu konca pri vsem tem le ne gre za kaka druga vprašanja kot edino gospodarska plat ima svojo besedo. Pa govorite še tako lepo in dokazujte še tako mogočno, da je porodna kontrola nekaj grdega in umazanega in nemoralnega, ako mi moje gospodarstvo ne dovoljuje, da si privoščim otroke v svojem zakonu, ne morem verjeti in ne morem se ravnati po vaših dokazovanjih."

JAZ VPRAŠAM: "Torej ti misliš takole: Pri tem vprašanju ne gre za to, če je ali ni nespremenljiva večnostna postava, ki odločuje v tem in v podobnih vprašanjih. Recimo takole: Jaz na primer trdim in z menoj trdi celokupno katoličanstvo, da ima v teh rečeh prvo in zadnjo besedo sam gospod Bog. In na vrhu tega celo trdim, da Bog svojih besed in svojih postav ne izpreminja, kadar in kakor bi se človeku poljubilo. Ti pa nasprotno trdiš, da naj se Bog lepo umakne in obmolkne in se stisne v kot in zraven tega še oči zatisne, kadar se človeku zazdi, da ga beseda božja in postava božja ovirata pri preračunavanju njegovega življenja?"

TI PRAVIŠ: "Well, jaz bi morda ne rekel natančno tako kot ste vi sedajle besede postavili vendar imate na vse zadnje prav. Naj premišlujem zadevo kakor jo hočem, končno res pridem do nekako takega zaključka kot ste ga vi sedajle naredili."

JAZ REČEM: "Dobro. Pa pustiva ob stran vsa druga vprašanja, ki so v zvezi s tem predmetom, in ostaniva pri tem, kar si zatrdil, da je to na vse zadnje samo gospodarsko vprašanje. Pa naj bo! Ampak če je tako, potem pa grem jaz en korak naprej in rečem to-le: Z gospodarskega stališča ni pametno samo, da se v naših zakonih omejuje število otrok in nerojenim ne pustijo priti na svet, ampak pametno gospodarstvo nujno zahteva, da se tudi že rojeni otroci spravijo po pameti zopet s tega skrahiranega sveta."

JAZ REČEM: "Zagotoviti te moram, da mislim natančno tako kot sem rekel, ako me namreč prepričaš, da si tudi ti prav govoriš. Ako ravno sedajle govorili."

TI PRAVIŠ: "To je pa prečudna misel in sem seveda prepričan, da ne mislite tako kot ste imate ti prav, imam prav tudi jaz. Ako sem jaz zvinil neumnost, moraš pač oprostiti, če ti naravnost povem, da je neumnost tudi ono, kar si ti poprej bleknil."

TI PRAVIŠ: "To je pa zame uganka. Ne vidim, kako gre to skupaj. Je pa že vse nekaj drugega, nerojenega otroka pustiti, da ne more na svet, kot pa življenje vzeti takemu, ki je že rojen in se že veseli življenja."

JAZ REČEM: "Po mojem je zločin eno in drugo. Morda se da govoriti o tem, kateri zločin je večji, pa to je nazadnje vseeno. Zločin je zločin, in če je eden manjši od drugega, zato še ne naha biti zločin."

TI PRAVIŠ: "Vzeti življenje živemu človeku, je prav gotovo zločin. Glede tega sva enih misli. Toda..."

JAZ REČEM: "Dovoli, da te prekinem. Kako bi mi ti lahko dokazal, da je to zločin? Kaj pa je otroku do življenja? Prav malo! Morda bi hotel ti trditi, da je grda stvar, povzročiti mu toliko trpljenja, ko bi moral umreti. Toda saj veš, da se lahko smrt povzroči brez vsakega trpljenja. In pomisli, koliko nekateri otroci trpe v življenju. Pamet mi pravi, da je za take otroke smrt odrešenje. Sicer pa tu ne gre samo za otroke. Vzemi zraven še odrasle siromake, recimo bolnike, starce, hromce in tako dalje. Taki nimajo takorekoč prav nič dobrega od življenja. V gospodarskem oziru so pa na svetu za samo napotje in za nadlogo drugim. Ako gledaš na te siromake z gospodarskega stališča, je edina pot zanje, da se spravijo s sveta."

TI PRAVIŠ: "Ampak to je drugo vprašanje. Tu se pa res ne more jemati v postev samo gospodarsko stališče. Kje je pa vprašanje kulture, civilizacije, kje je pa... Well, kar takole moram reči: Temu mnenju se upira vsa moja narava, vpira se ji moje srce..."

JAZ REČEM: "Priznam, da se ti moja trditve za enkrat še čudna zdi. Imaš še precej dobro srce. Toda, dragi moj, če je pri tem odločilen glas srca, moraš pomisliti, da se glas srca pri različnih ljudeh zelo različno oglašuje. Tvoji stari materi in tvojemu staremu očetu je skoraj gotovo dejal glas srca, da bi bilo jako neusmiljeno."

če bi se zabranil prihod na svet tvojemu očetu ali tvoji materi. Najbrž sta slišala še tudi tvoj oče in tvoja mati tak glas v svojem srcu. Prav zato si ti mogel priti na svet in ti prihoda nanj nista branila. Vidiš, od takrat do danes se je pa glas srca pri ljudeh že toliko izpremenil, da na primer ti nočeš imeti toliko otrok, kolikor bi jih lahko imel."

TI PRAVIŠ: "Ampak razmere privedejo do tega. . ."

JAZ REČEM: "Saj nisem trdil, da ne. Imaš prav, razmere! Zato pa pravim, da bodo razmere polagoma privedle do tega, da se ljudem ne bo nič več zdelo zločin, če se spravi s svetom nadložen človek, ki je sebi in drugim odveč."

TI PRAVIŠ: "Well, morda res. Ampak upam, da takrat mene ne bo več na svetu, da bi moral gledati, kako bodo ljudje drug drugega pobijali. . ."

JAZ REČEM: "Vidiš, tako je. Recimo, da bi midva živela pred kakimi sto leti in bi poslušala, kako se pogovarjata tvoj in moj praded. Eden bi dejal, da je bral, kako v nekaterih bogatih družinah nočejo pustiti, da bi prišlo na svet toliko otrok, kot bi jih lahko, če bi se pustil naravi njen tek. Prepričan sem, da bi tvoj in moj ded rekla: To je pa res grdo in zoper glas srca."

TI PRAVIŠ: "Najbrž res. Ampak takrat je bilo še drugače na svetu."

JAZ REČEM: "Seveda je bilo. Čez sto let bo pa spet drugače. Zato pa pravim. Vseeno se tebi danes zdi, da bi ne bil zločin, ako bi tvoj in moj ded že takrat ne hotela pustiti v življenje tvojega ali mojega prastrica ali celo praočeta?"

TI PRAVIŠ: "Seveda bi bila lahko omejila število otrok. Ampak takrat ljudje še niso do tega prišli. Po nepotrebnem so se zgražali nad porodno kontrolo, če so sploh zanjo vedeli."

JAZ REČEM: "Vidiš, tako je. Ako bo čez sto let nekdo zvedel za najin današnji pogovor, se bo tebi smejal, mene pa imel za prosvitljenca. Smejalo se ti bo, ker trdiš, da je zločin nadležnemu človeku življenje vzeti. Opravičeval te bo sicer prav pomilovalno, kot ti opravičuješ svojega in mojega pradeda. Morda bo dejal: Well, takrat so bile razmere še drugačne in ljudem se je zdelo grdo, ubijati žive ljudi."

TI PRAVIŠ: "Predaleč greste s svojo trditvijo. Prav za prav to ni več resen pogovor, ampak mi pač hočete nastaviti past, da bi vam ne mogel odgovarjati. Ne, na kaj takega res nisem bil pripravljen."

JAZ REČEM: "Verjamem, da ne. Saj je to čisto navadna reč, da ljudje vsako stvar samo

od ene plati majčkeno ogledate, pa se vam zdi brž dobra in sprejemljiva. Ako se majhno sveti pa že mislite, da je suho zlato. Brž se je oklenete. Ako vam pa hoče kdo povedati, da je od druge strani tista stvar silno temna in blatna, pa pravite: Zavaljo mene je lahko na oni strani taka ampak jaz nočem iti tja pogledat."

TI PRAVIŠ: "Hm. . ."

JAZ REČEM: "Da se vrneva k predmetu. Nikar ne misli, da je moja trditev nekaj tako zelo novega pod soncem. Saj je to že vse bilo na svetu, preden je zasijal vanj Kristusov nauk. Saj so imeli stari Špartanci na primer čisto postavno posebno brezdnost v nekem gorovju, kamor so nosili metati svoje nezaželjene otroke. Pa vzemi Kitajce in še druge narode zraven. V Rimu so menda hoteli biti bolj civilizirani", so pa prakticirali porodno kontrolo. Krščanstvo je obsodilo oboje. Povedalo je, da je eno kot drugo zločin. V novejšem času se svet vrača v poganstvo in čisto navadna logika zahteva, da se vrača tudi nazaj v pogansko življenje. Seveda ne more kar vsega naenkrat sprejeti, ker bi to pomenilo preveliko revolucijo v notranjosti današnjega človeka. Ti si govoril o glasu srca. . . Treba je temu glasu srca korak za korakom dopovedati, da se ne oglašava prav. Vzemiva na primer kar glas tvojega srca. Porodna kontrola, ki je nekaj čisto poganskega, se ti že zdi imenitna stvar. Tvoj otrok jo bo najbrž čisto lepo in gladko po tebi podedoval. Poleg tega bo pa on že morda sprejemljiv za prihodnji korak in bo verjel, da je v posebnih primerih umor živega človeka popolnoma v redu. . ."

TI PRAVIŠ: "Tega kar verjeti ne morem. . ."

JAZ REČEM: "Saj sem ti povedal, zakaj ne. Toda premisli natančno moje besede in skušaj ugovarjati, če moreš. Lahko mi verjameš, da meni tudi nikakor ne gre v glavo, zakaj bi smeli rojenemu človeku vzeti življenje. Ampak prav tako malo mi gre v glavo, zakaj bi smeli še nespočetemu braniti priti na svet. Stvar je namreč ta: Nad nami je nespremenljiv Zakonodajavec, ki se potreguje za pravice vseh ljudi, rojenih in nerojenih. On odločuje, ne naša gospodarska mizerija. Gospodarska mizerija izpreminja glas našega srca, Bog pa določa, da mora biti glas naše VESTI v vsakem slučaju enak. Razumeš?"

TI PRAVIŠ: "Bom tudi to premislil in morebiti se bova še kedaj kaj takega pogovarjala."

JAZ NE REČEM NIČ.

V velikem tednu.

P. J. M.

VEČER je.

Nad prijazno vasico vise svinčeni oblaki.

Kovačev Matija pospeši korake, da bi ga ne zajela bližajoča se nevihta.

Ves izmučen dospe do vasi, prime za kljuko vežnih vrat in vstopi. "Hvaljen bodi...", pozdravi ženo. Francka mu veselo odvrne: "Na veke..." in mu hiti nasproti.

Matija sede na klop, da bi se malo odpočil. Čeprav je bil korenjak, vendar ga je utrudila dolga in slaba pot, po kateri je hitro stopal, ker je hotel biti doma pred nočjo.

Francka takoj opazi, da ne bo dočakala od moža tako kmalu besede, zato ga vpraša: "Si bil v cerkvi?"

"Seveda sem bil," ji odvrne hladno Matija.

"No povej mi, kaj si tam videl!"

"O tem naj ti pripovedujem? Ali nisi bila lani na veliki četrtek v cerkvi? V cerkvi je vedno enako."

"Vem, da je vedno enako, pa vendar bi rada kaj slišala. Zakaj pa tako nerad pripoveduješ o cerkvi?"

"Meni se danes ne ljubi, da bi ti o tem pripovedoval."

Matija si podpre glavo z mesnatimi rokami in se zamisli... V izbi nastane grobna tišina.

Minilo je le toliko časa, da bi človek lahko izmolil dva očenaša, nato pa Matija jezno pretrga molk: "Zakaj se pa vrtiš vedno okrog ognjišča?"

"Zato, ker se moram. Moškim to ni všeč, a na veliko nedeljo pa le hočejo jesti kolač."

"Kolače?" ponovi Matija.

"Da! Ali ti ne boš vprašal zanje? O, predobro te poznam!"

Matija se razsrdi in zakriči: "Ne potrebujem kolačev! Ali slišiš?"

Matija začne močneje dihati.

"Kolače!" zavpije znova. "Ti pripravljaš kolače? Kje pa si dobila moko? Niti za kruh ti ne dam več moke. Tudi kruha ne boš več pekla! Človek se tudi krompirja lahko naje, toda kam naj vsadim krompir, če mi bodo vzeli zemljo?"

Matija se obrne k ženi: "Francka, pridi sem!"

Z velikim strahom se mu približa.

"Ali je bil Tomaž tukaj?"

Francka prebledi.

"Da, prišel je..."

"Kaj je rekel?"

"Dejal je, da bo vzel svoje."

"Svoje? O, ljudje! Tomaž laže! Zemlja ni njegova!"

Matija počasi vstane in začne kričati: "Ni njegova! Moje je! Tomaž dobro ve, da je rajni ded meni zapustil to zemljo, njegov oče pa je dobil za to zemljo od deda veliko denarja. Ded je dobil potrdilo od Tomaževega očeta, toda ogenj mu je uničil vse listine. Tomaž je šel k vojakom in ko se je vrnil, je hotel imeti vse nazaj. Toda to je moja zemlja, moja in je ne dam nikomur!"

Matiji so se tresle roke, lica pa so mu žarela od jeze. Ženo zgrabi za rame, da je padla od strahu na tla.

Krivicó mi dela ta hudobnež!" zaupije Matija. "Toda to ni njegova prva krivica... Ali razumeš, Francka? On mi jo je že storil, toda ti si morda že pozabila."

Francka prebledi. "Pusti me!" je dejala odločno.

"Ne pustim te! Govori! Aji se nič več ne spominjaš?"

"Pomnim," mu je tiho odvrnila.

"Ti si ljubila Tomaža, a oče so te dali meni. Se spominjaš, kako sem vaju zasačil? Roke so mi trepetale tedaj in srce mi je bilo, da bi bil kar zadavil tega razbojnika. Pomislil sem nekoliko in se nisem spozabil, ker je velik greh ubiti sorodnika in zato sem mu odpustil. Kaj? Ali morda ni res? Ali mu nisem prizanesel? Govori!"

"Prizanesel si," mu pritrdi žena, pri tem pa jo je objela taka groza, da ni mogla več govoriti.

Matija je žalosten nadaljeval: "Ničesar vama nisem storil. Njega sem zapodil, tebe pa sem pošteno oštel, toda ne iz jeze, ampak iz ljubezni. Ali ni res?"

"Res," prikimna žena.

"In nič več! Z ničemur drugim si nisem omadeževal rok, čeprav je vrelo v meni, da bi kmalu ne bil mogel vzdržati..."

Francka si pokrije glavo z rokami in začne ihteti...

"Francka, poslušaj! Tedaj sem Tomažu odpustil, toda sedaj mu ne morem več. Naj se zgodi karkoli hoče z menoj, tudi če pogubim dušo. Ali slišiš? Zemlje mu ne dam!"

V sobi je zopet zavladala grobna tišina.

* * *

Drugi dan je bil veliki petek.

V vasi so ljudje pridno delali, kot navadno pred velikimi prazniki. Žene so belile in pospravljale po sobah. Kuhali niso ničesar. Bilo je dosti takih, ki niso prigriznili do večera, drugi pa so si spekli malo krompirja in ga povžili. Si bodo pa na Veliko noč privoščili božjih darov.

Solnce je toplo sijalo in poljubljalo prve znanilce pomladi po ozelenelih travnikih.

V Matijevi hiši je bilo ta dan neprijetno. Bog jima ni dal otrok, s katerimi bi se mogel Matija razgovarjati in se razveseliti. Toda kljub temu je bilo pred nekaj dnev boljše in veselejše v tej hiši. Matija je ljubil Francko in jo čuval, kot punčico svojega očesa. Nikoli je ni udaril, le redko kdaj ji je rekel trdo besedo. Francka je bila vedno vesela in zadovoljna. Danes pa je imela Francka objokane oči in Matija ni hotel prijeti za delo. Hodil je po hiši in se jezil na ženo, potem pa je stopil na dvorišče. Ogledoval je svoje gospodarsko poslopje in zemljo, katero je pridno preoraval s plugom... A sedaj mu rije plug v srcu...

Matija je videl včeraj Tomaža pri cerkvi. Ko ga je zagledal, mu je zaplala kri po žilah. V Tomažu je gledal krivca in zločinca, ki mu hoče vzeti polovico zemlje. Tomaž ve, da Matija nima papirjev, s katerimi bi mogel dokazati, da je zemlja njegova. Pravičnost je na Matijevi strani, zakon pa na Tomaževi. Tožil ga bo, zmagal, in mu vzel polovico zemlje. Saj je Tomaž rekel, da ga bo tožil.

Usmiljeni Jezus! Reši me tega razbojnika!

Po vsej pravici pripada ta zemlja Matiji. On jo je pridno obdeloval in na njej precej pridelal. Dobil je zane-marjeno gospodarstvo, toda sedaj si je že zelo opomogel. Kaj bo z gospodarstvom, če mu Tomaž vzame polovico zemlje? Matija bo uničen, sosedi se mu bodo pa rogali. Čemu? Zakaj? To je krivica!

Matija se močno strese, srce mu začne močneje utripati, nato pa močno krikne: "Moja, moja, moja je ta zemlja!"

Šel je na polje. Vsako njivo in travnik je premeril. Ustavil se je in gledal. Spomnil se je, kaj je kdaj vsejal ali vsadil na to ali ono njivo. Zdelo se mu je, da je raz-jarjen kot pes. Čuval in branil bo svojo zemljo do poslednjega diha. Škrtal je z zobmi in govoril sam s seboj, da ne bo pustil tuju niti stopiti na zemljo, katera je napa-jena z njegovim znojem.

* * *

Popoldne so šli ljudje v cerkev k pridigi in božjemu grobu. Precejšnji množici sta se pridružila tudi Matija in Francka. Žena je bila spočetka žalostna, ko pa so se ji pridružili sorodniki, je kmalu postala zgovorna in vesela. Matija je potegnil klobuk globoko čez oči in premišljal...

Skozi široka cerkvena vrata se je pomikala množica ljudi v prostorno cerkev. Od glavnega oltarja se je raz-livala lepa svetloba po cerkvi. Orgle so molčale, ljudje pa so otožno prepevali:

"Glej, o grešnik, grehi tvoji, prav premisli, kaj store!

Jezus tam v bridkosti svoji
ves otožen molit gre."

Po cerkvi je postajalo temno. Matija je stal pri klopi in poslušal petje. Gledal je na tisočglavo množico, na katero se usipajo lepe barve iznad glavnega oltarja.

Matija je dolgo gledal. Bil je razmišljen, zato ni mogel zmoliti niti enega očenaša. Nekaj težkega mu je ležalo na duši. Tako je bil utrujen, kot bi bil hodil dva dneva nepretrgoma. Težko je sopal. Čutil je v duši, da ga hoče ta množica ljudi prevarati in uničiti. Za svojo veliko bol ni mogel najti rešitve in utehe.

Pesem je utihnila. Na prižnico je tsopil župnik. Dolgo je govoril. Matija je poslušal, toda ničesar si ni mogel zapomniti.

Župnikov glas postane mirnejši in blažji.

"Se li spominjate, kaj je rekel Kristus? Rekel je: 'Ljubite svoje sovražnike. Če ljubite tiste, ki vas ljubijo, kakšno plačilo iščete?'"

Matija se je stresel pri teh besedah, a ni vedel zakaj. Zdelo se mu je, da so ga te besede zbudile v srce.

Župnik je nadaljeval: "Kristus nas je učil moliti: Odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom. Večkrat sem vam že razlagal, kaj te besede pomenijo, pa se mi zdi, da jih vse premalo razumete. Danes vam hočem povedati nekaj drugega. Pobožni ste, dragi verniki, toda ta pobožnost se premalo pokaže v dejanju. Ne gre vam do srca in zato svoje vere ne ponesete v svoje domove in k delu. V cerkvi ste katoličani, v vasi, v svojih hišah — kaj ste pa tam? — Brez vere! Povejte mi, kdo izmed vas ne želi biti zveličan?"

V cerkvi je nastala smrtna tišina.

Župnik je nadaljeval: "Zveličal se bo samo tisti, ki je dober katoličan. Kdo pa je dober katoličan? Kmet mora orati, sejati, žeti, skratka: v potu svojega obraza si mora služiti svoj trdi vsakdanji kruh, drugače ni pravi kmet. Prav tako mora delati pravi katoličan. On ne sme samo poslušati božjo besedo, ampak mora tako tudi delati in živeti kot zapoveduje sveti evangelij. Pri vas pa je takole: na eni strani vera, na drugi strani vaše domače življenje; eno z drugim se ne ujema. V cerkvi molitev in pobožni vzdih, doma pa prepir in kletev. Kdo izmed vas, ko odide iz cerkve, v resnici odpusti svojemu bližnjemu? Ne bo vas poznal na sodni dan Kristus, ker je vaša vera in pobožnost površna, zunanja in ne v duši. . ."

Matiji se je zdelo, da tečejo besede in nauki kot voda mimo njegovih ušes. Ni več poslušal. Sklonil je glavo in premišljal. Beseda 'sovražnik' mu je ostala v spominu. Globoko v srce se mu je zarila in ga močno pekla.

Sovražnik — to je človek, ki dela krivico. Matija ima takega sovražnika. Matija ne more pustiti, da bi Tomaž krivično uničil, toda braniti se ne more. . .

Ko se je vračal proti domu, mu je kri neprestano udarjala v glavo, v srce je pa vrelo. . .

Ves utrujen je prišel domov. Ko je zagledal svojo zemljo, ki je že snivala v večernem mraku, se je ziokal. Zdelo se mu je, kot bi jo gledal danes prvič in zadnjič. V duši mu je vzvalovalo. Trdno je sklenil roke in zavpil proti nebu: "Moja, moja, moja je ta zemlja!"

Večerjati ni mogel. Preden se je odpravila žena k počitku, je šla pogledat pred hišo. Bila je tema. Ljudje po vasi niso še legli k počitku. Zdelo se ji je, da se še vedno razlega žalostna pesem, katero je čula popoldne v cerkvi.

* * *

Približala se je velika sobota. Solnce je razoršilo temne oblake. V lovu so se oglašale ptice. V vasi je bilo dosti življenja. Dekleta so si pripravljale obleke, da bodo nesle popoldne blagoslovit v cerkev velikonočne dobrote, moški pa so snajžili dvorišča in pripravljali krmo za živino. Iz dimnikov so se valili oblaki dima. Gospodinjic so pripravljale potice in druge reči za Veliko noč.

Poldne je zvonilo. . .

Skozi vas je šel Tomaž. Bil je vesel in ponosen. Vsak je takoj opazil, da je pogledal danes globoko v kozarec.

Na sredi vasi sta trčila Matija in Tomaž. Pred hišami so stali vaščani in vlekli na ušesa.

"O, o! Ne boš dolgo več gospodar one zemlje," se je oglašil Tomaž. Bil sem v pisarni in dobil pismo, v katerem je zapisano, da pripada polovica tvojega imetja meni."

"Pismo imaš?" ga je tiho vprašal Matija, pri tem pa je zaškrtal z zobmi.

"Da, imam ga. Kakšno korist imaš sedaj od tega, ker si se prepiral z menoj? Saj vendar veš, da sem jaz močnejši."

"Tomaž, slučaj je bil. Pobotajva se! Težko mi je, toda vseeno ti dam petdeset tisoč dinarjev, čeprav dobro veš, da se mi godi krivica. . ."

"Ne maram denarja, ampak zemljo. Razumeš? Gospodar hočem biti kot si ti, ali pa še boljši!"

Tomaž je ponosno dvignil glavo in se mu nasmehnil. Matija je jezno siknil: "Tomaž, naj boš gospodar, toda ne na zemlji, ampak pod zemljo!"

Matija se je vrnil domov in čakal, da se je stemnilo. V mraku je pograbil sekiro in odšel iz hiše. Zamanj so bile vse žene prošnje. Ko je stopil čez prag, se mu je zasmilila žena. Za trenotek se je vrnil v sobo, kjer je brlela sveča na mizi. Francka je sedela pri peči in drhtela od strahu. Matija stopi k njej. "Kaj ti je?" jo nagovori.

"Bojim se," mu tiho odvrne.

"Bojiš se? Lahko se bojiš in po pravici se boji!"

Francka mu plaho pogleda v oči in zapazi, da se nekaj strašnega godi v moževi duši in zato začne močno jokati in vpiti: "Za moje grehe! Oh, gorje, gorje, za moje grehe!"

"Neumnica!" jo mož prekine. "Ne za tvoje, ampak za njegove! Sedaj grem. . ."

Matija se naglo obrne in zgine iz sobe v temno noč. . .

Po dvorišču je vel topel pomladni veter. Listje na drevju je trepetalo in Matiji se je zdelo, da listje joče. Počasni se je približal gozdu. V gozdu je bilo temno in nemirneje, ker se je veter poigraval z listjem. Matiji se je zdelo, da posluša žalostno in nerazumljivo pesem. Skozi gozd se je vila kolovozna pot od trda do Matijeve rojstne vasi. Matija je vedel, da se bo Tomaž po tej poti vračal ponoči domov, zato se je splazil za grm poleg poti, sedel in čakal. Po glavi so se mu podile težke misli, v prvih pa ga je peklo kot bi bil pravi živi ogenj. Stiskal je sekiro in nemirno čakal. Čas je bežal počasi. Večer se je kljub temu spremenil v noč. Krasna noč mu je jela blažiti srce in ga uspavati. V gozdni tišini čudovito dobro de ljudski duši. Matija je kmalu začutil, da mu je tihota precej umirila in olajšala nemirno dušo. Kako in zakaj? Ni razumel, le čutil je, da mu je odleglo. Poprej je ležala pred njegovimi očmi čudna tema, sedaj je pa nenkrat izginila. Čez nekoliko časa je opazil, da se pred njim nekaj svetlika. Zagledal je kamenit spomenik, podoben kapelici, na katerem je visel Kristus. Približal se mu je, snel klobuk z glave in se pobožno prekrižal. Na strehi kapelice se je pojavila čudna svetloba. Matija je dvignil oči in opazil, da se je prikazal mesec izza oblakov. Dolgo je gledal v mesec in vedno se mu je zdel večji. Po nebu so plaval oblaki kot čeda ovac. Zvezde so se blesketale kot morje lučic. Bog ve, koliko jih je. O, kako veliko je nebo; lahko bi sprejelo v se vse duše, samo če bi jih hotel Bog vse sprejeti. O, dobro mora biti pri Bogu! Tam se človek šele odpočije. Tu na zemlji je samo trpljenje in garanje. Vsakemu je na zemlji hudo, celo onemu, ki ni ničesar zakrivil, ki ni pil, ne kradel, ne stegoval roke po tuji zemlji, ampak samo svoje čuval in branil. Kdo naj mu priskoči na pomoč? Kdo naj ga obvaruje pred revščino?

Matijeva duša je močno zajokala. . . Pogledal je na križ in premišljeval. Spoznal je, da je le v Bogu uteha in usmiljenje. Spomnil se je na župnikove besede: "Ne bo vas poznal Kristus na sodni dan, ker je vaša pobožnost površna, zunanja in ne v duši." Ne bo nas poznal in nas

rešil! Matija je padel na kolena. "O, Jezus, Jezus! Kaj naj jaz nesrečnik sedaj počnem? Ti me ne boš hotel sprejeti v svojo večno domovino. Tu sem vedno garal in sem vedno želel, da bi se pri Tebi odpočil. Toda tam me čaka — pekel!" — Grozen strah se je polastil moža. Telo mu je drgetalo od strahu, toda sekira je še vedno stiskal z obojema rokama. Ubil bo sovražnika! Velik greh je to, toda drugače zanj ni več rešitve; mora ga ubiti kot psa! Ali ga bo za to Bog kaznoval? O, gotovo ga bo! Gorje, gorje!

Matija je kleče glasno molil: "O, Bog, še ta greh mi odpusti kot bi bil prvi in poslednji. . .! Potem bom živel po Tvoji zapovedi, to Ti sedaj trdno obljubim, ker Te resnično ljubim. . ."

V duši se mu je oglasil tajen glas: "Ni resnica!"

Matija se je ozrl okoli sebe. Tema in tišina se je razprostirala vse na okrog, le on se je mučil sredi noči. Jel se je biti na prsi in zdihovati: "Nevreden sem, nevreden, toda Gospod se me bo usmilil."

V duši pa se je vedno oglašal glas: "Ni res, ni resnica!"

Bilo je kot bi ga nevidna sila odvrčala od Kristusova križa. Kljub temu se je hotel približati križu, a se je bal. Čutil je, da mora poprej nekaj storiti. Toda, kaj? Ali on ve? Saj ne ve ničesar drugega, kot to, da je nesrečen človek. Zaradi velike muke mu je zmanjkovalo moči. Torej: živel bo v bedi in nazadnje bo prišel v večno — pogubljenje. Obraz je počasi dvignil in začutil na njem — solze. Zdelo se mu je, da se nad njegovo glavo zapira nebo za vedno. — Prekrižal se je in se pri tem spomnil, kakšen dan se mu približuje. Tiho je začel govoriti: "Po Tvojem svetem vstajenju". Vsega se je spomnil, kar je kdaj slišal o Gospodovem vstajenju in Njegovem trpljenju. Razžalostila se mu je duša. "O, Jezus, pribili so te na križ! O, potrpežljivo in nedolžno Jagnje!" je šepetal. Spomnil se je, kako je šel pred prvo sv. spovedjo s tovariši k župnikovemu nauku. In župnik je tedaj otrokom vedno ponavljal: "Otroci, veste li, zakaj je prišel Gospod Jezus na svet? Ni prišel samo zato, da bi nas odrešil, ampak tudi zato, da bi dal ljudem zgled kako je treba živeti." Danes se je Matija vsega tega spomnil in zdelo se mu je, da prihajajo te besede iz — nebes. Kaj je zakrivilo nedolžno Jagnje? — Odpuščalo. . .

Treba je torej odpustiti, kakor nas je učil božji Odrešenik. Matija je govoril te besede pobožno kot bi molil. V srcu ga je nekaj dirnilo. Če je treba odpustiti, potem mora tudi on odpustiti in sicer — sedaj. . .

Matija je naglo povsobil oči in šepetal: "Ne morem! Na noben način mu ne morem odpustiti."

Zopet je zažarela na licih jeza. Zdi se mu, da mu bo razneslo prsi. Na kosce bi raztrgal Tomaža. S sekira ga bo udaril po glavi in mu jo razklal na dva kosa. Ni druge pomoči! On mora Tomaža ubiti. . .!

V Matijevem srcu je vrela jeza, po glavi pa so se mu podile čudne misli. Padel je na zemljo in se zvijal od muke in bolesti.

Po gozdu je zavel silen šum drevnih listov. . .

Matija je začel razmišljati: "Bog je vse ustvaril. Vse hvali Boga. Duše ljudi teže k Bogu, samo jaz sem propadel, ker nočem. . ." — Matija je dobro vedel, da ne bo zavržen, če opusti grozni sklep, ki mu ne da miru. Ve, kaj je treba narediti, da mu bo Bog odpustil greh. Spomnil se je, da mu je poprej govorila vest: "Ni resnica!"

"Ne, ne morem, Kristus! Vse drugo bi prej odpustil, a te krivice ne morem, ne morem," je kriknil in se premetaval po tleh.

Zopet je začel premišljati: "Gospod Jezus je dober, najboljši prijatelj. Izkazal nam bo usmiljeno in nam dal večni pokoj in uteho v nebesih. . ."

Med tem razmišljanjem se je odigral v duši strašen boj. Sedaj naj se odloči: ali osveta, ali pa da stopi h križu in položi vročo glavo k Zveličarjevimi nogami in naj tam toliko časa moli in joka, da se ohladi v duši jeza in mu Bog vse — odpusti. Nekaj milega je napolnilo Matijevo dušo. Toda njegovo trdovratno srce le ni še hotelo popustiti. Končno pa se je le omečilo. . .

Na nebu se je prikazal mesec in čudna svetloba. Noč se je umikala dnevu. Matija je ves truden vstal. "Naj bo, naj bo," je jel šepetati. O Bog, Tvoja volja na se zgodi. Odpuščam mu, toda tudi Ti se me moraš usmiliti. . ."

V duši e začutil tako veselje in radost, da bi bil poskočil od veselja. . .

Zjutraj je šel pijani Tomaž skozi gozd, toda Matija se ni ganil v grmu. Sekira je vržal daleč od sebe.

Naš greh.

Naši nasprotniki, tudi dobromisleči, pravijo, da katoličani preveč povdarjamo takozvane trpeče čednosti: ponižnost, skromnost, potrpežljivost itd. Zato da se naši zločesti nasprotniki igrajo z nami. Dasi to splošno ni res, imajo deloma le prav. Imenovane čednosti so sicer same na sebi lepe, a se je kaj lahko pregrešiti proti njim, tako s preveč kot s premalo. S preveč se pregreši proti ponižnosti in potrpežljivosti s takozvano pasjo ponižnostjo in potrežljivostjo. Zdi se mi, da se mi moderni katoličani bolj odlikujemo v tej pasji, kot pravi potrpežljivosti in ponižnosti. In to ni več čednostno, ampak grešno. Res, da mnogim našim bratom in sestram po katerih hrbtih danes žvižgajo biči brezverskih vlad, ne kaže drugega kot molčati in trpeti. Celu Gospodov dostojanstveni protest: "Če sem napak govoril,

izpričaj, da napak, če pa prav, kaj me biješ," bi znal poslabšati njih položaj. Toda kaj delajo milijoni in milijoni njih bratov in sester po svetu, ki lahko svobodno dvignejo svoj glas v protest. Molče, kvečjemu jih še pomilujejo. To ni katoliška, ampak pasja potrpežljivost in ponižnost. Prava potrpežljivost in ponižnost ima sestro, ki se imenuje srčnost. Ko bi imeli to, bi moralo danes iz milijonov, da sto milijonov grl mogočno odmevati po Rusiji, Mehiki, Španiji in drugod itd.: Roke proč od tega, kar nam je svetega. Kdor je proti našim bratom, je proti nam! Njih boj je naš boj! Za tistega, ki bije naše brate in sestre, nimamo srca, ne odprte roke, ampak samo pest v obrambo njih pravic, ki so naše pravice! A žal, da nam pasja ponižnost in potrpežljivost mašite usta. In to je naš greh, ki nas tepe.

Venec in krona.

POVEST IZ APOSTOLSKIH DNI.

Anton de Waal — P. Evstahij Berlec O.F.M., Kamnik.

ČETRTO POGlavJE.

Na vrtovih Neronovih.

VATIKANSKO polje in istoimenski grič na desnem bregu reke Tibere v starem času nista spadala k mestu Rimu. Zraven ondodnih opekaren in koč ubogih delavcev ter sužnjev so bili prvi pomembni nasadi vrtovi cesarice Agripine, ki so pozneje po dediščini prišli v Neronovo posest. Le-ta jih je razširil in olepšal, na gričevem pobočju je dal napraviti veliko dirkališče za predstavljanje javnih tekmovalnih dirk ljudstvu v razveseljevanje in zabavo ter je olajšal promet na ono stran z gradbo mostu, ki je nosil njegovo ime.

Ko so vsled požara, ki je upepelil rimsko mesto, tisočeri postali brez strehe, jim je cesar odprl te svoje vrtove, in tako so tamkaj v času, ko se godi naša povest, taborile številne družine, deloma v nalašč zanje zgrajenih lesenih kolibah ali barakah, deloma v lopah novega dirkališča. S tem je postalo to sicer pusto in nenaseljeno ozemlje natančno krat obljudeno; ker so bili Rimljani željni javnih iger, je cesar rad ustrezal temu njihovemu nagnjenju s tem, da je ponovno priredil na vatikanskem dirkališču tekmovalne dirke; kmalu pa je to dirkališče imelo biti priča še bolj strašnih igrokazov ter prizorov.

Alitir ni bil odlašal, da izvrši svoje načrte. Bilo je zanj nekaj lahkega doseči, da so bili mnogi obsojeni na podlagi obtožbe, da so zažgali Rim. Toda kljub temu, da ljudstvo ni maralo te verske ločine ali sekte ter je mrzilo kristjane, ta stvar ni mikala, naj so od njega plačane priče tako strašne reči izpovedale zoper kristjane. Splošno mnenje ter prepričanje je bilo, da je Neron krivec, in se po teh usmrtivah ni dalo omajati; celo nekakšno sočutje so ljudje čutili z nesrečnimi žrtvami.

Tako torej se je sicer tudi pozneje pri vseh obtožbah vzdrževala še zmerom obtožba, da so kristjani krivi požara, toda posledaj je bila kot njena utemeljitev dodana še druga obtožba, češ da kristjani kot skrivna in po zakonu prepovedana družba dela na razpad države. Za take zarotnike zoper obstanek rimske vladarje in s tem celokupne družbe človeške se nobena kazen ni zdelala prehuda, in Neron ni zamudil v tem oziru udati se svojemu nagnjenju in iznati za obsojence izredne muke.

Tako se je pričelo prvo preganjanje kristjanov, prav tako grozovito po načinih in vrstah muk kakor po veliki množici tistih, ki so bili izročeni rablju.

Ako nam zgodovinar Tacit poroča, da je bila usmrčena "ingens multitudo — neizmerna množica" kristjanov, smemo iz tega sklepati, da se je novi nauk širil čudovito hitro, kakor tudi, da so mu bili njegovi pristaši zelo vdani in požrtvovalni, ki so šli v stotinah v smrt za svojo vero.

Ker je Palatin s svojimi cesarskimi palačami enako postal ron plamenov, se je Neron začasno preselil v neki selški dvorec na vatikanskih vrtovih, odkoder je bil prekrasen razeled na novo mesto, ki je jelo vstajati, in tako je postalo zlasti ondodno ozemlje in še posebej dirkališče prizorišče za usmrtitve kristjanov.

Ko je Favstina s svojim očetom zapustila Pudentovo pristavo, je Evkarp še dolgo časa zamišljeno gledal za odmikajočim se vozom. — Kaj neki je bilo, kar ga je bilo takoj, ko je prvič srečal gospodično, tako posebno ganiło, in kar ga je danes še močneje prevzelo?! Niso bili prvi čopki nežne ljubezni, ki so klili v njegovem srcu; kako bi mogel on, ubogi osvobojenec, kako bi smel on, kristjan, mi-

sliti na to, da bi bila možna zveza z gospodično iz visokega plemstva rimskega, in pa s pristašinjjo poganskih bogov?! — Ne! Pogled na Favstino je bil v njem obudil stare spomine njegovih otroških let, ne da bi si o njih mogel biti na jasnem.

Zamišljeno in sanjaje je hodil med vrtnimi gredami, dokler ni prišel do mesta, kjer se je grmovje razredčilo in odprlo čaroben razgled na Kampanjo in na gorovje.

Evkarp sede na ondi napravljeno rušnato klop, nasloni si glavo na roko in gleda brez načrta v daljavo. In polagoma prično podobe preteklosti vedno jasneje vstajati pred njegovo dušo, — dvorana opremljena z iztočno krasoto, na divanu počivajoča gospa — da, to je nekaj od tistih potez, to je predvsem oko, ki ga je bil spet našel pri Favstini! In zdaj se spomni, kako ga je tista gospa vzela v svoje naročje in ga božala ter poljubila; razmišljal je, kakšne besede mu je izrekla, in po dolgem premišljevanju je spet sestavil besede v svojem materinem jeziku: "Moje ljubo, sladko dete, moj sin Sadot."

Evkarp skrije svoj obraz v svoje obedve roke; vroče solze pripolziyo iz njegovih oči: — spet je spoznal podobo svoje matere.

In zdaj se zbudijo še drugi spomini: postava krepkoraslega moža v sijajni opremi, z zagorelim obličjem, s polno brado, z dolgimi črnimi lasmi, ki ga je bil pogosto videl ob strani svoje matere — in dečki, s katerimi se je bil igral; — to je bil njegov oče, to so bili njegovi bratje.

Ubogi mladenič glasno zaihti od bolečine in bridkosti.

Kakor ljubi pokojni, ki si jih pred kratkim zgubil, vstanejo v sanjah pred tvojo dušo, tako da spet občuješ z njimi, z njimi govoriš, in kakor potlej ko se prebudiš, bolešno razočaran zakličeš: "O, zakaj so bile to le sanje?!" — podobno, toda še mnogo, mnogo bolj otožno ter tegobno je pretresalo mladeničevo dušo, ki je zdaj, zdaj prvokrat občutil z najglobljo grenkostjo, da je bil nekoč nekaj drugega kakor ubog, zaničljiv suženj.

Sonce je bilo davno zašlo in hladni večernik je pihljal skozi grmovje; milo in slovesno so luna in zvezde gledale na zemljo in njeno trpljenje, ko so od Pudenta razposlani služabniki našli Evkarpa. Vso noč ni zatisnil očesa; starši in bratje, očetova hiša in rojstno mesto — vse je znova in znova stalo pred njegovim duhom, in čimdalje je opazoval podobo ter se potapljaj vanjo, tem bolj jasno in do ločno so se izoblikovali spomini na davno minula blažena leta otroška.

Šele naslednje jutro, ko je skupna molitev hišne prebivavce zbrala pred obličjem Gospodovim, je njegov zbegani duh našel spet mir in pokoj.

"Ali bi bil jaz sploh kdaj postal kristjan," si je rekel, "ali bi bil kdaj spoznal svojega Zveličarja in Odrešenika, ako me ne bi bila nesreča povedla na rimski suženjski trg in če me ne bi bila pripeljala milost božja v hišo mojega gospodarja?!" —

In v teh mislih je polagoma našel spet svoj pokoj in mir, ne da bi v njegovem srcu omrznilo hrepenenje po starših in bratih, ne da bi v njegovi duši umolknilo vprašanje po njihovi usodi.

"Že več tednov se odrekaš vsakemu oddihu in vsakemu veselju, da bi stregla svojemu bolnemu očetu," reče ne-

kega dne Favstus svoji hčeri; "za nocojšnji večer so napovedane velikanske slavnostne igre na vatikanskem dirkališču; ali ti ne bi bilo v radost in uteho, če bi šla skupaj tja?!"

"K vsakemu drugemu igrokazu, ljubi oče," odvrne Favstina, "bi bila precej pripravljena iti s teboj; te muke kristjanov naj bi bili tudi krivi tega, česar jih ljudje dolže, mi pa vzbujajo le gnus in zoprnost."

"Pha," odgovori vitez, "ali je taka sodrga predobra, da bi bila usmrčena radoglednosti ljudstva na ljubo?! S požigavci in zarotniki, ki so hujši nego razbojniške čete propadlega Katiline, ne smemo usmiljenja imeti."

"Ali tedaj zares verjameš," povpraša hči, "da so krivi teh zločinov, in da si marveč nasprotno ne prizadeva nekdo drugi z njihovo krvjo sprati sramoten madež s svojih lastnih rok, ki si ga nikoli ne izmije niti s krvjo vsega rimskega ljudstva?!"

"Obljubil sem Alitiru, cesarskemu svetovavcu in ljubljencu," pripomni Favstus, ne da bi pristal na vprašanje svoje hčere, "da pridem tja; on je mož prevelike moči in vpliva, da bi jaz smel prelomiti svojo besedo."

"Da, potem te pa spremim, oče, je odgovorila gospodična; "pa vendar bi se od svoje strani rada izognila zabavnemu občevanju z dvornikom. Ta judovski igravec, čigar poteze nosijo pečat najbolj zavržene podlosti, kateri je obogatel po sramotnih zločinih, ki ima cesarja v oblasti, dočim ustreza njegovim grešnim strastem, ta človek mi je tako zoprn, da bi mi bilo nemogoče prijateljsko se z njim zabavati ter kratkočasiti."

"Plemstvo se mora marsičesa naučiti v naših dneh," odvrne Favstus, "celo prilizovanja in klečeplazenja pred podlim povišancem, da si reši položaj, imetje in življenje. Plemenite rodovine rimske," je nadaljeval z rastočim srdom, "senatorji in vitezi s svojimi družinami morajo za slavnostni nastop ali parado na ukaz iti v gledališče ali na dirkališče, da zasedejo vse sedeže in ploskajo, ako nastopi Neron s svojim vresečim glasom kot Apolon ali pa se kot sončni bog vozi za tekmo s kočijaži dirkališča, — in gorje plemstvu, če se neudeleži in ako ne občuduje tega blaznega malika s tem, da hlini brezmejno zadivljenje ter navdušenje."

Favstina je vzdihnila; vedela je le predobro in občutila z najglobljo nejevoljo, kako resnično in pravilno je govoril njen oče.

Nastopila je noč. Vitez in hči sta krenila preko Martovega polja proti Vatikanu. Na Martovem polju sta videla, kako množica delavcev pri razsvetljavi s plamenicami pridno stavi veliko leseno poslopje. Čemu neki bo ta začasna stavba, ki more sprejeti več tisoč ljudi? In zakaj ta naglica, da se celo po noči delo ne ustavi?! — Favstus se obrne na enega izmed stavbnih nadzornikov, le-ta mu odgovori, da je cesar ukazal to delo; čemu, tega pa ne ve.

Pri vходу na vrtove cesarice Agripine se je pogledom obeh nudil strašen prizor. Na visoka kola navezani sta desno in levo stali dve človeški postavi, krog in krog zaviti v predivo, ki je bilo spet prevlečeno s smolo, vse skupaj je bilo kakor snov brez oblike, iz katere je samo glava prosto molela kvišku.

Favstina je bila že slišala o tem, da Neron za razsvetljavo svojih vrtov na ta način muči kristjane: to sta torej dve takšni živi plamenici, ki se morajo prižgati, kadar nastopi mrak! Da bi rablji muki dodali še zasmeh in porogo, sta bila kola ovita z vencji iz zelenja, — Neron ni slutil, da so pomenljivi znaki večnih vencev zmage za Kristusova mučenca.

Gospodična je s studom odvrnila svoje oči proč; toda ni še bila s svojim očetom prišla daleč na vrtovih, je že spet zagledala dva takšna nesrečnika, in tako so le-ti trpini stali v pravcatem drevoredu tja do dirkališča. Čeprav je bila mlada Rimljanka po obisku gladijatorskih ali javnih borbenih iger navajena na krvave in strašne smrtne prizore in so torej bili njeni živci v tem oziru otopeli, jo je vendar ta nenavadna in nova grozovitost napolnila z grozo.

Favstina je pravkar hotela svojemu očetu o tem zašepetati pripombo, ki je ni mogla zatreči, ko pristopi k obema

Alitir ter pozdravi Favstino in njenega očeta z vso lahko okretnostjo popolnega dvorjana. Takoj je gospodični vedel povedati toliko laskavega in znal je potem razgovor razpredati na tako mikaven način, da je Favstina nehote čutila, da izginja mrznja, ki jo je bila prej občutila pri prvem pogledu, na tega človeka.

Od Alitira sta zdaj oba zvedela, "kar jima, kakor je dejal, pove vsekakor še kot majhno državno skrivnost," da je velikanska lesena stavba na Martovem polju določena za slavnost, ki jo hoče cesar prirediti na čast armenskemu kralju, čigar obisk se pričakuje v bližnjih tednih.

Zdajci pa naznani hrumeči zvok tromb in šumeča godba, da prihaja cesar; Alitir se je naglo odstranil, da bi se pridružil vladarjevemu spremstvu; tudi vitez in njegova hči sta se podvžala, da skozi spodnje lope dosežeta stopnice, ki so držale kvišku k vrsti sedežev za viteze. Ko je Favstina stopila venkaj v notranjščino dirkališča in zdaj od zgoraj uprla svoje oko na široko areno ali peščeno borišče, se je zgrozila pri pogledu na prizor, ki se ji je nudil. Žive plamenice so gorele naokoli in razgrinjale svoj sij skozi temino na tisočere, ki so zasedli kakor ploščad se dvigajoče vrste sedežev; drugi izmed teh nesrečnih žrtev, obdani od sredi tekališča, okoli katerega so v sedemkratni vožnji imeli vozniki napoditi svoje konje. vzdolž tega zidu so bili v groznem okrasju postavljeni eden poleg drugega križi; na vsak križ je bil prabit kristjan. Visoko nad njimi se je na sredi sipine ali zidu dvigal Neronov obelisk, — prav tisti, kateri dandanes krasi Petrov trg, s križem na vrhu.

V tem trenutku se prikaže cesar, stopeč na bigi ali na nizkem, nalašč za tekmovalne vožnje narejenem vozu, v eni roki drži vajeti četrto vprežnega voza, v drugi roki pa sionokoščeno žezlo z orlom, okoli čela ima ovit zlat obroček, ogrnjen je v škrlaten plašč, ki je posut z zlatimi zvezdicami, spodaj pa je oblečen v haljo ali tuniko, ki je vezena s podobami palmovih vejic. Spredaj pred cesarskim vozom pa koraka četa godbenikov s srebrnimi glasbili in dvojnat zbor plemenitih dečkov, kateri izmenoma prepjevajo ter oznanjajo hvalo in slavo vladarjevo; vitezi in senatorji v belih togah ali volnenih vrhnjih ogrinjalih obdajajo voz na obeh straneh; za vozom se pa vije bogato spremstvo dvornih uradnikov in vladnih oseb. Plačani najeti ljudje ploskajo z rokami in vzklikajo od vseh strani dirkališča vladarju, ki se v počasnem koraku vozi okoli dolgega tekališča tja in nazaj; po njegovem mnenju se sam Jupiter ne bi mogel bolj veličastno prikazati pred očmi umrljivih zemljanov. Nato se pa vrne nazaj za ograjo, kjer so njegovi trije tekmeči čakali nanj in s težavo krotili iskre konje, ki so glasno rezgetali in tolkli s kopiti ob tla.

Na dano znamenje je padla ograja, in kakor vihar zdvijajo četrto vprežni vozovi preko srebrnega peska v areni; strašansko kričanje jih je pozdravilo. V napetem pričakovanju, s pridržano sapo sledijo v prvih trenutkih tisočeri delavci tekmovalnim dirkačem, — — — in ko je tako nastopila tišina, je bilo zdaj možno začuti ječanje nesrečnih žrtev, ki so se obdani od ognja borili v smrtnem boju.

Toda tihota je trpela le nekaj trenutkov. Po posameznih barvah voznikov se je občinstvo razdelilo v stranke belih, rdečih, zelenih in višnjevih; vsaka strankecica je želela zmago svojemu vozu; tako je vse zbrano ljudstvo obenem stopilo v tekmovalni boj, v ne manjši strastnosti, kakor pa vozniki sami, ki so jih ovili gosti oblaki prahu, le-ti so daleč nagnjeni preko naslonila bige, klicali po imenu svoje konje ter jim prigovarjali z raznimi klici ter jih tako spodbadali. V rastoči napetosti je vsak sledil s pogledom tistemu vozu, za čigar barvo se je bil strankarsko odločil ter opredelil, mimo vrst gorečih plamenic, katere so vsakokrat za trenotek razsvetlile tekmujoče voznike, ki so brzeli skozi noč; če je voz prehitel, so vozniki — auriga — spodbujali s pritrjevalnimi vzkliki pohvale, naj izkoristi svoj ugodni položaj; ako je pa zaostal, so ga priganjali z besedami in kretanjami. Čim bolj se je dirjanje bližalo svojemu koncu, tem bolj je rastla in kipela napetost; ta je vriskal od radostnega

navdušenja, oni je besnel in divjal od jeze; nekateri so plaskali z rokami in priterjevalno kričali vozniku svoje stranke, naj nikar ne izgubi zmagalne palme zdaj, ko je že tako blizu svojega cilja; ti so mahali z robci, oni so stegali roke, kakor bi hoteli seči na dirkališče, da bi z lastnimi rokami še bolj spodbodli svojega voznika.

Naposled dospe do cilja prvi voz, seveda je bil cesarjev, in zdajci se začuje gromovito radostno vzklikanje tistih, ki so dobili stavo, vmes se pa čujejo kletvine in zle želje tistih, ki so jo zgubili; vpitje je bilo tako strašno, da je od Vatikana odmevalo tja do Rima.

Najsi je bilo tekmovalno dirjanje voznikov v areni predstavljanje in igrokaz, — še bolj redek prizor so bili, po besedah krščanskega pisatelja Laktancija, gledavci sami.

Ko je bila igra dokončana, so se tisoči in tisoči razpršili, in med tem ko so vreli venkaj z dirkališča in vrtov, so jih obsevale človeške plamenice, žive baklje. Kristusovi pričevalci in spoznavavci, prvine mučencev rimske Cerkve, so bili tudi dobojevali zadnji boj za duhovno zmago; tudi zanje je bilo dirkališče — borišče za plačilo zmage, in angeli so pripluli nad nje ter so jim po tekmovalnem boju življenja podali nezvenljivo palmo večnega veličja.

Bodimo katoliški!

Fr. Tarzicij, O. F. M., Maribor.

ČUDEŽ LJUBEZNI.

ŽELEL bi, da bi bila moja govornica najlepša na svetu, da bi mi posodila svoje najlepše besede. Zakaj proslavljati moram najdragocenejši zaklad, ki se nahaja v naročju naše cerkve.

Pridite, obiščimo katoliško hišo božjo! Glejte, tam spredaj plapola majhen rdeč piamenček! Neprestano me spominja: "Tiho, duša moja, tu kaj biva Bog." Na oltarju v tihem tabernaklju je sveti šotor našega božjega voditelja. Kristus med svojimi. Pridite molimo!

Vi ne razumete, jaz ne razumem tega čudeža čudežev. Toda zanašajoč se na jasne besede večne Resnice: "To je moje telo, to delajte v moj spomin!" (Luk. 22, 19) padamo na kolena, ter se klanjamo svojemu Bogu.

Cerkvena vrata se odpirajo in zapirajo.

Verniki prihajajo in odhajajo. Kristusu prišašajo svoje težave in on jim daje srčnost in pogum na življenske boje.

Zjutraj oblegajo verniki obhajilne mize. Duhovnik polaga nebeški kruh na njih jezike. Kristus stopa s svojimi v najtesnejšo zvezo, daje jim najdražje, samega sebe.

Zvončki pozvanjajo k povzdigovanju. Po vsem svetu zvončkajo ves dan. Kristus se ne utruji žrtvovati samega sebe za svoje ljudstvo.

Renično, naš voditelj se v velikodušnosti ne da prekositi. Tistim, ki pridejo k njemu, kaže kraljevo srce. Tako, kakor nas ljubi Kristus, nas ne ljubita ne oče ne mati. Prijatelj, takšen voditelj nam kar trga srce in telesa! Ne moremo drugače, kakor da se mu predamo na življenje in smrt.

KRISTUS MED NAMI.

Razumeš sedaj, da naša cerkev svoje kamenite cerkve tako ljubko in umetniško krasí?

V svojo službo jemlje umetnike, jih hrani s svojo vero in ljubeznijo ter daje njih umetnosti kraljevi sijaj. Gradijo katedrale, cerkve in kapele ter jih krasijo s prečudno lepimi slikami in kipi. Zveličarjevi zvesti darujejo z veseljem za to, največ siromaki od svojega uboštva. Saj se cerkve hiše božje, rezidence božjega voditelja.

Razumeš sedaj sijaj cerkvenih praznikov?

Oltar v svetlobi lučic in vonju cvetja. Dragoceni kelih in monštrance. Oblaki kadila. Lesketajoči se ornat duhovnikov. Pisana družba mašnih strežnikov. Bučeče orglje. Klasično-lepo petje. Cerkev slavi svojega ženina, ki se mudi pri njej. Dovolj sramote in nečasti je doživel Učenik v svojih zemeljskih letih. Dovolj sramote in nečasti doživlja še danes. Da bi ga cerkev vredno proslavila in počastila, mu z ljubezni polnim srcem daruje najlepše, najfinejše in najdražje na svetu.

KARITAS.

Kršćanska ljubezen ne govori rada o tem, kar dela. Toda danes to mora biti. Zakaj Judež je zopet prišel in sumniči cerkev, ker za čast svojega božjega ženina daruje toliko dragocenega ter godrnja: "To naj bi dala rajši ubogim."

Kristusova nova zapoved, zapoved ljubezni, je cerkvi sveta zapoved. V ubogih gleda, kako

jo je učil Učenik, Kristusa samega in streže jim z nesebično ljubeznijo. Njena zgodovina je zgodovina usmiljenja.

Nočem govoriti o tem, kako je naša cerkev dobrote deleč hodila skozi stoletja. To je še preveč znano. Tudi ne o tem, kaj delajo njeni voditelji danes. Morda papež, ki deli dobrote take

prijateljem, kakor tudi sovražnikom. Ali škofje ki večinoma ubogi umirajo. Ali duhovniki, katerih hiše so že dolgo zasebne hiše dobrodelnosti. Ali redovniki, ki neprestano stojijo v službi ljudskih potreb.

Če bi hotel naštevati posameznosti, ne bi prišel do konca. Naša cerkev ubogih ne pozabi.

Voditelji in verniki so prešinjani z duhom ljubezni. In ta ljubezen je delavna.

Božja cerkev, ljubezen budeč, ljubezen deleč hodiš med človeštvom. Na tem spoznam, da se je naš voditelj s teboj zaročil, da Kristusova duša v tebi biva.

KREPČILO.

Biti Kristusov zvesti spremljevalec ni lahko. Gotovo ne danes. Naš čas gre mimo Kristusa. Nastopa proti njemu. Ščuvanje od vseh strani Cela povodenj klevet. Kdor je med ljudsko maso, mora biti junak, sicer ne obstane. In eva' nudi mnogo, mika, vabi. Strast mora goriti z vsem plamenom. Premagovanje je skoraj nad človeško težko.

In vendar gre! Duh moči, Sv. Duh, je prišel nad nas, ko smo klečali pred škofom naše cerkve in prejeli sveto birmo. Božji Duh nas je mazilil za vojake Kristusove in se naselil v naši duši.

Od tiste ure smo dolžni in sposobni, da Kristusa v svetu priznavamo. Da spoznavamo svojo vero. Da vero branimo. Da za cerkev delamo. Ne toliko zato, ker nas cerkev potrebuje.

Ne, pač pa zato, ker smo bili maziljeni za vojake, ker je spoznavanje Kristusa naša sveta dolžnost.

Od tiste ure smo dolžni in sposobni, da Kristusa v svetu z življenjem priznavamo. Kristus mora zaživeti v nas. Tako moramo modernim poganom dokazati moč cerkve. Ti našim besedam ne verujejo, če ne vidijo za njimi krščanskega življenja. Na uho mi zvane Nietzsche-jeve besede: "Če bi mi ti-le odrešenci tudi kot odrešenci živeli, pa bi veroval v njih Odrešenika."

Po materinskem usmiljenju naše cerkve smo prejeli Svetega Duha. Prijatelji, nikar ne izže nimo Sv. Duha iz sebe! Ne pozabimo nikdar da nas je mazilil za vojake Kristusove! Še več! Z nežno ljubeznijo in z nezmotljivo voljo vtisnimo sebi in svetu Kristusov obraz. Le tako smo čast in slava svoje cerkve.

ZAKON.

Naša cerkev ostane na strani svojih otrok in jim ne odreče pomoči, če pride do važnih odločitev predvsem na poročni dan. Dva človeka otroka, različna po spolu, značaja in vzgoji hočeta skleniti življensko zvezo. Srce takrat trepetava. Usoda se tehta.

Na svetem kraju, pred duhovnikom in dvema pričama si ženin in nevesta dasta besede zvestobe ter prejmeta zakrament sv. zakona. V tistem hipu oklene Kristus njuni duši s svetimi močnimi vezmi, ki jih razkrene le smrt. Njuna zveza postane podoba nerazdružne zveze med Kristusom in njegovo cerkvijo. Še več, postane višja moči. Zakaj Kristus jima kot poročni dar daruje polnost stanovske milosti, ki naj traja do smrti. Pri vseh žrtvah in bolih, razočaranjih in težavah svojega stanu morejo in smejo zakonci zajemati od te milosti. Morajo samo prositi in božja pomoč jim nikdar ne bo izostala.

Cerkve se trdno oklepa zakramenta svetega zakona. Ne trpi, da bi postal zakon čisto zvezna zveza. Ne trpi, da bi se zakonske vezi razdruževale. Tudi če jo sramoti ves svet. Tudi če ji tisoči preklinjevajo obračajo hrbet. Ljudem na ljubo ne sme prelamljati postav svojega Učenika. Sicer bi nehala biti njegova nevesta. Ve pa tudi, da pri tem mora biti stroga, sicer zakon sam propade. Sicer postane beda otrok srce pretresujoča.

Cerkve, ti si skala! Vse druge, ki se tudi cerkve imenujejo, so le slabotne postave. Ti si granit in ne pustiš, da bi se s teboj kupčevalo v času, ko vsak pusti, da se z njim kupčuje. Tvoja enciklika o zakonu je to znova pokazala. Tvoj značaj ti je v največjo slavo. Naj ti še enkrat povem, kako ponosen sem nate, ki v lahkomišelnem in slabotnem svetu krepko držiš Kristusovo zastavo ter rajši umrješ, kakor da bi jo predala sovražniku!

Otroška laž.

Rev. J. Smoley.

IMEL sem napraviti obisk v znani družini, pa sem našel gospo in gospoda v jako slabi volji, potlačena, žalostna. Vprašal sem ju, če se je kaj posebnega pripetilo. Kaj rada sta odgovorila, povedala mi, da je bil med posli nek prepir, in to baje zaradi laži njihovega sina-edinca. "Pa naš otrok nikoli ne laže," je dostavila gospa z nekim ponosom.

"Naš otrok nikoli ne laže". . . kolikokrat sem slišal take besede. "Naš otrok nikoli ne laže" — pa se je pokazalo, da je otrok lagal, kakor se lažejo tudi drugi otroci.

Zakaj pa lažejo otroci?

Vsak kolikortoliko nadarjen otrok ima dobro mero fantazije. Ta je nekaka čarovna palica, ki hitro spremeni vse, česar se otroška roka dotakne. Otrokova fantazija je ključ do sto in sto izgubljenih rajev, kojih vrata so nam odrastlim zaprta.

Otrokova fantazija se pa bavi včasih s stvarmi, ki lahko napravijo veliko zmede in sitnosti. Če govori otrok o drugih in se dotakne dobrega imena drugih, se mora navajati otrok k brezpoznojnosti vsake besede. Večkrat pa

laže otrok, da bi se izognil kazni, posebno če je glas, ko otroka vprašamo, prestrog. V takem slučaju že naprej lahko vemo, da otrok ne bo govoril resnice.

Otrok pač ni nikak junak, ki bi si bil takoj svest in na jasnem, da mu mora biti resnica nad vse. Če hočemo od otroka kaj zvedeti, ga moramo vedno tako vprašati, da bo lahko odgovoril, položiti mu moramo odgovor takorekoč na jezik.

Nek otrok je nalagal očeta. Žalostno ga je pogledal oče, položil dva prsta na njegove ustnice in rekel: "Otrok, tvoje ustnice so pa umazane zaradi laži, pojdi, jih bova umila." In je peljal otroka k križu, ki je visel na steni in mu ukazal, da govori za njim: "Ljubi Bog, odpusti mi, daj mi zopet odkritosrčno srce in čiste ustnice!" Potem je pa oče vzel mokro rutico in mu obrisal ustnice.

Moralnega omadeževanja to seveda ni izbri- salo. Otrokov kes je sicer madež odpravil, očetov ukaz in vtis njegovega opomina, nauka so se v otrokovo dušo vtisnili globlje, kakor bi bila to storila kaka kazen; otrok si je zapomnil zapoved, da ne sme lagati.

Sadovi brezverske vzgoje.

Amerikanci, ki živimo med 70 milijoni paga- ni, kajpada kulturnimi pagani, smo raznih umorov in samomorov vajeni kot berač uši. Vendar nas je pred nekaj časom, ko smo brali o dveh mladostnih morivcih, pri srcu zazebljo. Eden izmed teh je s kladivom do smrti pobil svojo staro mater, ker mu ni dovolila, da bi šel z domačim avtomobilom po svojih grešnih potih. Drugi je šel po brutalnem umoru enega in posiljenju druge dobro razpoložen v gledišče. Iz Brooklyna sme

čuli o nič manj žalostnem in značilnem slučaju. Petnajstletno dekle, dijakinja nekega kolegija se je naveličala življenja in mu šla sama s poti. Pi- smo, ki je je zapustila, nam pove, kje tiči vzrok takim pretresljivim pojavom, ki groze biti kmalu vsakdanji. Tole je pustila zapisano ta punčara: "Ne vem, ali bom šla v nebesa, ali v pekel. To pa vem, kamor že pridem, mi bo boljše kot tukaj. Povej teti Maji, naj sporoči mojim vzgojiteljem, kaj je njih vzgoja naredila zame."

Kdor zna pa zna.

Župan mesteca Meihsia v kitajski provinci Kwantung si je nekaj časa belil glavo, kaj če narediti z gobavci svojega mesta. A njegova bistra glava je kmalu rešila problem. Vse je treba skupaj segnati in jih postreliti kot mačke. Da bi pa ti kako ne zaslutili, kaj namerava z njimi, jih je najprej pozval v mestno hišo, odkoder naj bi pod vojaškim spremstvom skupaj odkorakali na morišče. Dasi je bil ta njegov načrt strogo tajen,

se je med gobavci le začelo šušljati, da to župa- novo povabilo v mestno hišo nič dobrega ne po- meni. Morda jim je kdo tudi namignil, kaj jih čaka. Večina se je na vse strani razpršila. Le tri dobrodušne ženice kaj tacega niso mogle ver- jeti in so sledile povabilu v mestno hišo. Ko so spoznale grozno resnico, je bilo že prepozno. V sprevedu, so jih med bobnanjem in trobentanjem peljali na morišče in postrelili.

Po božji podobi.

P. Bernard Ambrožič, O. F. M.

(Konec.)

9.

Bil je svetega Štefana praznik. Milka je poslušala pridigo, ki jo je močno prijela. Takole je pravil govornik:

“Zakaj je Bog Štefanu toliko trpljenja poslal? Zakaj ga ni — vsega svetega in nedolžnega, kakor je bil — brez krvi in kamenja k sebi v nebesa vzel?”

Vprašujemo, ker ne razumemo, kakšna skrivnost je v besedah: Kogar Bog ljubi, ga tepe!

Zakaj ga tepe in šiba? Morda zato, ker se krvi veseli, ker se raduje tujega trpljenja? O beži, beži, misel pregrda! Bog ni okrutnik, ljubezen je Bog!

Trpljenje pošilja, ker hoče junakov! Junaštva pa ni brez trpljenja. Na, Štefana kamenjanega je hotel, Štefana junaka je ljubil! Ne, Štefana krvavega, Štefana junaka je gledal z veseljem! Vedel je, da bo Štefan pod kamni vrhunec junaštva pokazal. Zato mu je priliko dal.

Ali je to pretežko nam razumeti? Oh, saj smo sami taki, da nam junak imponira. Ali ne trpi vojak, ki se z sovražnikom tepe? Ali smo ga zato veseli, ker ga v trpljenju vidimo, ali zato, ker nam junaštvo ugaja?

Ali ne trpi avijator, ki v Ameriko iz Evrope leti? Ploskamo in kričimo mu slavo! Ali zato, ker se je utrudil in skoraj do smrti izčrpal med

vožnjo? Ne zato. Toda junaka smo videli v njem, zato ga slavimo.

Ali ne trpi iznajditelj, ki noč in dan — skozi leta in leta — pri poskusih v svoji delavnici dela? Zakaj s častjo izgovarjamo njegovo ime? Ne zato, ker vemo, da je mnogo prestal, zato, ker se je junaka izkazal.

Zakaj nam imponira junaštvo? Odkod smo dobili to lastnost? Bog nam je to iz svojega dal. On je bil prvi, ki je vedel, da je junaštvo velika vrednota. Človek je po božji podobi ustvarjen, zato ima v sebi iskrico božjih lastnosti.

Ne glejmo v Štefanu moža, razbolelega v trpljenje, glejmo v njem junaka in ga — občudujmo. In še bolj — pojdemo za njim v junaštvo!

Poslušavci predragi! Marsikaj v naši veri nam morda včasih prečudne pomisleke vzbujajo. Zazdi se nam morda, da Bog drugače ravna, kot naša pamet zahteva. Rečem vam to: površno gledamo in še bolj površno mislimo, če takih ugank rešiti ne znamo.

Gotovo! Smo daleč pod Bogom. Njegova modrost ni naša modrost. Vseeno, vsi smo po božji podobi. Odkrivajmo v sebi to božjo podobo in posrečilo se nam bo, da najdemo v sebi Boga. Potem nam bo lažje razumeti njegove skrivnosti.

10.

Milki se je zdela pridiga močna. Veselila se je ob spominu na njo kot se človek veseli praznične hrane.

Pa se je spomnila nekdanjega pomisleka in zopet je ugibala v sebi. Kako naj iz sebe uganko razjasni?

Odgovora ni bilo od nikoder.

V tistih dneh se je nekaj zgodilo. Uboga vdova na vasi je umrla in zapustila drobceno hčerko: Terezika so ji rekli in pet let ji je bilo. Ostala je sama in ugibali so, čigava bo sirota postala.

Milka je prišla do sklepa, ki ni nikogar iznenadil. Ko so se vračali od pogreba, se je sklonila k dekletcu in ga dvignila k sebi. Poljubila je Tereziko na drobni ličici in ji dejala: Terezika, mama je šla v nebesa, ali hočeš, da ti jaz mama postanem?

Otrok se je oklenil Milke tesno, da ga niso mogli odtrgati od nje. Tako sta šli na Milkino stanovanje in Terezika je ostala pri Milki. Nič ni pogrešala mater. Kadar je šla Milka v šolo, šla je ž njo tudi Terezika in sedela v klopi kot bi bila velika.

11.

Ob Milkini dobroti je rasla Terezika v dobro dekletce. Majčkeno srcece se je kmalu razvilo v veliko srce. Raslo je hitreje kot otroško telo.

Nekoč je prišel na vrata trkat berač. Milka je vedela, da je pijanec in nebodigatreba. Zaklepana je vrata in mu skozi ključavnico rekla, naj

se več ne prikaže.

Terezika je skočila k oknu in zrla za možem. S povešeno glavo je odhajal, ves sključen in očitno potr. .

Prepadena se je Terezika obrnila od okna in se oklenila Milke.

"Mamica, zakaj si ga odgnala? Poglej, kako hudo mu je! Tako težko stopa po cesti. Lačen je in zebe ga morda. Mamica, ne smeš biti taka."

Milko je zazeblo pri srcu. Hipoma je odprla okno in poklicala moža. Dobil je zvrhano mero. . .

Sklonila se je k Tereziki in jo krčevito nase privila.

"Dete preljubo, za kogar ti prosiš, je moj, kakor ti!"

In ni bilo konca poljubov. . .

Milka je plavala v radosti ob mislih, kako blago srce ima Terezika. Da bi jo še bolj utrdila na tej poti, ji je prišlo na misel, da bi vedno po svoji ljubljenci dobrote delila.

Ko je ta ali oni potrkal, je rekla dekliču:

"Poglej, če je lačen in če ga zebe. Če misliš tako, bo dobil, kar mu moreva dati."

In zdelo se ji je, da se nebesa sklanjajo nanjo, tako je uživala ob Tereziki, ki je ukazovala:

"Mamica, temu bo malo zadosti. Mamica, ta je hudo potreben. Mamica, ta je bil oni teden tukaj. Mamica, tega že dolgo ni bilo. Mamica, tej ženi veliko naloži. Pet lačnih otrok jo čaka doma. . ."

12.

Popoldne je bilo, kmalu po šoli. Terezika se je mudila za hišo na vrtu. S sosedovo Franko sta se igrali. Šli sta se mance.

Potrka na vrata. Uboga žena je bila, pa nestrpna in sitna. Milka si jo ogleda od vrha do tal. Ali ni bila tu predvčerajšnjim? Kam je dejala darovani denar? V dveh dneh ni bilo treba porabiti vsega. Saj nima nikogar, da bi skrbel za zanj.

Tako in podobno sta barantali z beračico. Starica je skušala, da bi se izognila vprašanjem, pa veliko sreče ni žela. Milka je bila že skoraj huda, ženica je klepetala kot stroj.

Nenadoma stoji Terezika pred njima.

"Ravno prav si prišla, Terezika. Ti bolj poznaš ljudi, razsodi med nama". Tako jo je pozdravila Milka.

Žena pa v ogenj, da Terezika ni mogla do besede.

"Gospodična, ali ste to še vi? Tista dobra, blaga, usmiljena gospodična! Vse vas hvali po devetih farah! Pa potrka sirota na vrata, pa: ven! Ajdi na cesto! In ta otrok naj odloči, če ja ali ne! Kdo je kedaj kaj takega slišal! Otrok, še ves smrkav, bo sodil! Da vas ni sram! Kje je pa veljava, kje je pa vaša čast! Zapodila bi ga, otroka nevednega, kaj pa njo briga, če odrasel človek ubogajme da! Da bi mi smrkavo dekle ukazovalo! Ha, ha!"

Še mnogo je jezicala in se z užaljenim ponosom obrnila na odhod. Milka in Terezika sta stali iznenadeni.

Ni imela Milka navade, da bi ljudi s priimki obkladala. To pot jo je močno prijelo. Kot sveta jeza se je razlilo po njej. Zaprla je vrata in jih trdo zaklenila. Bog ve, odkod se je izvil iz nje, da je prišla beseda na dan. Ni imela pri roki primerne zaklada psovk, ker jih ni rabiti znala. Pa je čutila, da mora nekaj reči. In prišlo ji je kot samo na jezik:

"Luter. . .!"

Komaj je izrekla, je obstala kot ukopana. Prečudno jo je obšlo. Več let je bila iskala razlage, v tem hipu ji je nepričakovano prišla!

"Po božji podobi! Ni bilo potrebno, da si pustila Tereziko prositi za uboge, sama si jim mogla odločiti dan. Pa si storila, ker se ti je zdelo primerno. Prav za prav si ravnala tako, ker si nevede božjo podobo v sebi odkrila."

Prijela je za roko Tereziko in odšla z njo v stanovanje. Privila jo je k sebi in molče mislila dalje:

Bog bi mogel vse sam. Pa ima rad svoje otroke-svetnike, kot imam jaz Tereziko rada."

Kako čudno ji je bilo, ko je premišljevala, zakaj je ženo z Lutrom nagnala. Ni bila hotela, pa je bilo tako resnično na mestu. Luter je bil klepetav in je bedasto govoril — kot ona žena pred durmi.

Poljubila je Tereziko in ji rekla:

"V mesto pojdeva in bova obiskali Marijin altar in kapelico Male Cvetke."

Deklica je pogledala, kot da nič ne razume. Pa se je spomnila, da mora biti mesto nekaj velikega in je v navalu veselja plosnila v male ročice.

Usmiljenka.

P. Lucki.

NARAVA molči — le morje zapoje včasi svojo zmagoslavno pesem — pod temnimi oblasti pomladne noči. V nočni pokoj padajo medli odsevi sveče. . .

V zadnji celici mestne bolnice vlada popolni mir, grobnata tišina. Iz sosednjih sob se čuje od časa do časa hripav kašelj bolnega starčka ali bolesten vzdih siromaka, ki kliče smrt, ona pa je gluha za njegove prošnje in vzdih. Silni pljuski nemirnega morja se zaganjajo ob obrežne pečine. . .

Na smrtni postelji leži mlada žena, vsa onemogla in izmučena; zavest jo zapušča. Vsak dih, ki ji prihaja počasi in težko iz prsi, naznanja notranjo bol. Vsa je v ognju; vročinska bolezen jo muči. Kakor besneči val ob razbito ladjo, tako ji udarja vroča kri v lica. Trenotno je videti mirna in pokojna, kakor da sniva ljubezniv sen, a hkrati se zdi človeku, da vidi pred seboj ovenel cvet na bregu razburkane reke, katerega je siloma izruval nenasiten val. . .

Uboga Vilma!

Njeno kratko življenje je vrsta boleti in prevar. Matere ni nikoli poznala, nikdar ni okušala, kako sladko zveni to ime. Pri vsem tem pa je tudi pogrešala prave vgoje. S svojim prihodom na svet je vzela očetu mlado, ljubljeno ženo, ki je bila podlaga vsej družini — in s tem postala — kakor tudi dva starejša brata — sirota. Rastla je, a nikoli ni občutila družinske sreče ni ljubezni; prepir v hiši ji je polnil vsak dan ušesa. Hiša je propadala od dne do dne, ker ni bilo v njej reda, še manj pa dobrega srca.

S šestnajstim letom je bila Vilma že skoro doraslo dekle. Lepe, črne oči so se ji svetlikale pod čelom, goste obrvi so se malone spajale, temni lasje so ji segali do kolen, lice pa ji je bilo belo. Čeprav je bila majhne postave, vendar je bila najmočnejša v hiši. Sosede so zelo rade govorile, da je Vilma živa slika pokojne matere.

Vilma ni bila doma zadovoljna, ker ni našla miru in ljubezni. V veliko srečo si je štela, če je mogla preživeti dan v krogu prijateljic ali materinih sorodnic. V krogu prijateljic je bila pri vsem prva, kar je le moglo zabavati družbo. Ker je bila vesela narave, prikupljiva in pametna, so si vsi želeli njenega prijateljstva. Mladi moški svet je sploh rad pogledoval za njo.

Tovarišice so večkrat opazile, kako zardi Vilma v lice, povesi glavo in umolkne, kadar katera spregovori kaj nedostojnega v šali.

Naenkrat pa se je vsa izpremenila. Nihče ni slutil kaj se godi z njo. Nič več ni bila ljubezniva do svojih sovrstnic, niti ni več iskala njihove družbe. Ljubila je samoto. Nobenega dela se ni mogla lotiti.

Ni bila še izpolnila šestnajst let, a že je bila do ušes zaljubljena v mladega častnika, s katerim je imela priliko vsak dan se razgovarjati. Zviti častnik si je kmalu popolnoma osvojil srce neizkušene mladenke ter jo tako očaral z lažnjivimi obljubami, da se mu je slepo žrtvovala. Štela se je srečno prav tedaj, ko je bila najnesrečnejša.

Nekega večera ga pričakuje na dogovorjenem mestu brez posebnega namena. Uboga Vilma! Njena čast, sreča, dobro ime, vse je bilo v njegovi roki. — No — njega ni! Vročica se je loteva. Vso noč ni mogla zatisniti oči. Sto misli ji je rojilo po glavi. . .

Drugo jutro dobi pismo. Čita. Srce ji je hotelo počiti od bolesti. "Izdajalec," vzklikne, "vse mi je vzel, a zdaj videč, da se ne dajo zakriti posledice zločina, beži. Beži ter mi očita, da sem sama kriva. Gorje! Kaj bo z menoj?" —

Kmalu se je začel širiti glas, da je Vilma mati. Zaradi sramote se je ogibala ljudi. Toda ni se ji bilo treba skrivati, ker so se je ljudje sami ogibali in porogljivo zrlji za njo. Za sramoto je zvedel tudi oče.

"Zgubi se mi izpod strehe!" zarohni oče nad njo in s tem je postala uboga Vilma brezdomka. Širni svet ji je bil odprt, a ni je bilo duše, ki bi jo hotela sprejeti pod streho.

Kam — — —?

Hodila je od praga do praga, da bi našla kako službo, a vse zamanj. Že se ji je porajala iz obupnosti misel, da bi si pretrgala nit bednega življenja, a zopet se ji je vsiljevala misel, naj se maščuje nad zapeljivcem. Toda maščevanja ni izvršila, ker je zmagalo usmiljenje. Potrpežljivo je pretrpela sramoto za sramoto; do dna je izpila grenko čašo pelina.

Njene muke se bližajo koncu. Izpiti ima še zadnje kaplje iz čaše življenja, katero polagoma ugaša v njej. . .

Poleg bolnice sedi v čisti, beli, deviški obleki mlada usmiljenka. Z obraza ji odseva neizrekljiva milina in čista nadnaravna, prav angelska ljubezen. Kakor bdi skrbna mati nad edincem, tako čuva tudi usmiljenka nad strtim življenjem uboge Vilme. Nepremično ji zre v obličje. Z nežno skrbjo ji moči osušene ustnice s sladkim vinom, da bi jo nekoliko okrepila in privedla k zavesti. Toda bolnica ne čuti ničesar.

Usmiljena sestra se zagleda v lepo, uvelo lice nesrečne Vilme. Zamišljena zre na njo in ne more se več premagovati pred besedami, ki jih je narekovalo ljubeče srce. Skriva ji priuga na krasno lice solza sočutja in ljubezni.

Dobro ji je znana povest bolnice. V zaupnem razgovoru ji je Vilma vse razodela ter ji popolnoma odkrila svoje dušne rane. O, koliko lažje ji je bilo, ko je videla in občutila, da ta dobrotni angel deli svoje solze z njenimi solzami! Prvič v življenju je občutila, da so na svetu srca, ki resnično ljubijo in sočustvujejo z njo — ubogo brezdomko.

Usmiljenka ni niti z besedo očitala grešnici. Kaj šel! Podala ji je svojo neomadeževano roko, jo dvignila iz pro-pasti, kamor jo je vrgla ljudska zloba. Izmučeno in krvaveče srce ji je poživila z mislijo na božjo ljubezen in usmiljenje.

A sedaj, gledajoč jo pred seboj, premišljuje v duhu razne prizore iz njenega kratkega, a burnega življenja in — oka. Vilma je ljubila, trpela, a sedaj umira. . .

Neusmiljeni ljudje nepremišljeno sodijo in zelo radi tudi za vedno obsodijo. Trpko se glasi vsaka beseda, katero karajo zмотo — greh. Gori v nebeskih višavah, kjer ni strasti, tam najdeš milost, ker se ne gleda samo na greh. Bolesti in trpljenja prerajajo grešno dušo ter jo dvigajo in krepe, da se vzpne do one višine kreposti, v katero jo je vrgla večkrat tuja krivda.

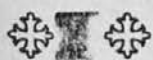
Ni čuda, da so usmiljenkine besede, polne utehe in miru, blago vplivale na mlado bolnico. Bolečine se ji manjšajo, dihanje postaja mirneje. Plamen na obrazu ji polagoma ugaša, onemogli udje čutijo mir in uživajo sladki počitek. Bujno domišljijo polnijo mamljive slike, obdane z rajsko lepoto. . .

Vilma sniva. . .

Na daljnem vzhodu so se kopali vrhovi gora v jutranjem soncu. Krvavo je žarel nebesni svod. Na Vilmino obličje so se vsipali prvi jutranji žarki. Angel, oblečen v belo obleko, se ji približuje v nebeski krasoti. V naročju ima trnjevenec, prepleten z lepimi vrtnicami. Bolnica vidi, kako se ji smehlja. Nato zasliši v popolni tišini harmonijo nebeskih glasov. Naenkrat razpne nebeski angel roke, se ji nasmehlja in jo ljubeznivo povabi: "Pridi, goličica moja! Dospela si na konec trnjeve poti. V strmih zemeljskih pečin zleti navzgor, ne oziraj se na zemljo, kjer raste le bodoče trnje."

Po tem prizoru pride bolnica k zavesti. Gleda in posluša. Je-li prevara? Preplašena odpira oči in gleda pred seboj angela, kateri je bil prišel iz neba, ko je sladko snivala. Prav isti obraz. Po milem pogledu in nežnem nasmehu ga spozna. Gleda ga, kako skrbno razprostira roke nad njo. Bolnica gleda svojo — usmiljeno sestro.

To je eden izmed angelov, ki hodijo med nami, a jih svet ne pozna.

Kako podpirajmo misijonarje med pagani.

Rev. J. Filipič.

1.

MOLIMO za razširjanje vere! Gospod Jezus sam nam naroča: "Žetev je velika, a delavcev je malo; prosite Gospoda žetve, da pošlje delavcev v svoj vinograd." Koliko je On sam premolil za svoje misijonske namene in za vse misionarje zlasti ono noč, predno je izbral svoje apostole, ko je vklepal v svojo molitev misionarske delavce in njih prizadevanje vseh stoletij. Še celo vmirajoč — tik pred svojim odhodom iz sveta — moli za vse ljudi, da bi bili en hlev in en pastir. In po zgledu Kristusovem smatrajo vsi veliki misionarji molitev kot najizdatnejše sredstvo za življenje božjega kraljestva. Kako zelo in kolikrat se n. pr. sv. Pavel priporoča, pa pri-

poroča tudi sam vernike in nevernike v molitev! — Zares molitev je neobhodno potrebna. Zakaj izpreobrnjenje duš je nazadnje le vspeh milosti božje — milosti pa ni brez molitve. "Prosite in boste prejeli, iščite in boste našli, trkajte in se vam bo odprlo."

Da! Tudi mi hočemo prositi za vse, v prvi vrsti pa za svoje rojake misionarje. Tako nam veleva urejena ljubezen do bližnjega. Sprosimo jim milosti, da ostanejo telesno zdravi, da zmagujejo dušne nevarnosti, da vztrajajo v svoji službi, da Bog obilno blagoslavlja njihovo delo in dolgo ohrani v svojem vinogradu!

2.

Podpirati hočemo po svojih močeh misijonsko gibanje tudi z denarnimi prispevki. Kako ogromne so zahteve, ki jih stavi misijonstvo tudi v materielnem oziru misionarjem in misionarskemu vodstvu.

Oklic vrhovnega sveta D Š V v Rimu za leto 1931 nam jih našteva sledeče:

V Kini bo treba naglično popraviti cerkve, šole, zavode, sirotišnice, misijonišča, ki so jih porušili roparji, odpomoči silni bedi, ki so je povzročile kobilice in povodnji; misionarji, itak sami berači, naj pa dele miloščino in kruh stradalnim množicam. Ne smemo tajiti resnice, da je miloščina in nasičevanje lačnih pot do duš in pot do sprave z Bogom.

Indija, zibelka stare civilizacije, se prebuja v novo duhovno in religiozno kulturo in čim bolj osvaja izobrazba široke plasti narodov, tem večja je potreba, po novih in večjih svetiščih. Treba je šol, bolnic, sirotišnic; šole naj posegajo v moderno znanstveno tekmovanje, bolnice in sirotišnice naj pa prikažejo blagovajno dobroteljsko krščanstva. Cele vasi hrepene po misionarjih, ki jih pa ni.

Afrika zahteva ogromnih vsot! Zmrzlično naglico se v razdobju zadnjih let širi tam izobrazba in civilizacija, francoska in angleška šolska zakonodaja predpisuje moderne šolske stavbe in od učnih moči zahteva polaganje državnih izpitov. To pomeni, da morajo misijonske družbe na sto in sto krajih graditi isto-

časno nova šolska poslopja itd. To je zlasti potrebno, da je omogočena tekma z mohamedanci in drugimi, če nečemo, da bodo katoliški misionarji popolnoma izpodrinjeni s tega velikega kontinenta, ki je prepojen z najčistejšo krvjo ugandskih žrtev.

Po vseh misijonskih deželah se grade novi višješolski zavodi, zlasti tudi univerze, kakor v Pekingu, Tokiu, ki naj bodo žarišča krščanske miselnosti.

Armada kakih 40.000 misijonskih delavcev (duhovnikov, bratov in sester), še večje število katehistov deluje med neverniki brez lastnih sredstev, brez kakih stalnih dohodkov, in večinoma brez kakih vladnih podpor. Vso to veliko armado je treba vzdrževati z vsem!

Poleg vseh teh potreb pa je treba misliti na ustanovljanje novih samostojnih misijonskih selišč, apostolskih prefektov in vikariatov.

Zares neizmerne so misijonske potrebe! Zato hočemo tudi mi po svojih močeh podpirati D Š V. Dar, ki ga Bogu damo za misijone, je njemu dan na posodo, ki nam jo vrne ob svojem času — četudi v drugi obliki — z obrestmi. Ne bojmo se krize! Prav v taki obupni dobi (kriz) je naša tolažba beseda sv. Gregorija Velikega: da je naš gospod blagoslovil apostole, ko so mreže vrgli v vodo, ne, ko so jih vlekli ven iz vode: Bog ne gleda na naše vspehe, ampak na naš trud in našo dobro voljo: pogumno oživimo misijonstvo kljub krizi.

3.

Podpirajmo misijone z duhovnimi žrtvami! V božji ekonomiji je križ edini vir in temelj odrešenja. Ali ni Kristus sam rekel učencema v Emavsu: "Ali ni bilo potrebno, da je Kristus trpel in šel v svojo slavo?" Pri sv. Pavlu pa bremo: "Brez prelivanja krvi ni odpuščanja grehov." Misijonarji vseh časov so dobro poznali ta zakon. Sv. Pavel piše Kološanom: "Veselim se v svojem trpljenju za vas in dopolnjujem v svojem telesu to, kar je premalo Kristusovega trpljenja za Cerkev." Misijonar p. Chevrier izjavlja: "Duše poučujemo z besedo, rešujemo pa s trpljenjem." Apostolski vikar Daniel Camboni, našega Knobleharja naslednik v Sudanu pravi: "Križ je ona sila, ki bo rešila Afriko". Tudi za

nas v domovini velja to. Ako hočemo biti so-trudniki soodrešitelji misionarjev, moramo darovati Bogu prostovoljne žrtve samoodpovedi in pokore: Postimo se, molčimo, potrpiamo, prenašajmo sramotenje, poniževanje, odpovejmo se večkrat pijači, kajenju in drugim užitek. V tem duhu morejo silno veliko koristiti misijonom zlasti bolniki, če vdano v voljo božjo prenašajo svojo zapuščenost, bolečine, pomanjkanje. . . Bolniki mesta Rima so n. pr. poklonili letos (1932) 2. julija sv. Očetu album s tisoči svojih podpisov ter izjavili, da darujejo en dan svojega trpljenja za misijone. Vsaka bolniška soba je svetišče za misijonsko delo.

4.

Zanimajmo se za misijone. Kdor tega dela ne pozna ga ne more ceniti. Zastonj govoriš slepcu o barvi in o katoliških misijonih onim, ki ne bero in ne poznajo poročil misijonarjev iz misijonskih krajev. Kako primerna so ta poročila kot berilo zlasti mladini. Kako ji širi obzorje, seznanja s tujimi narodi, jeziki in šegami, kako budi v njej zavest, da smo vsi ljudje otroci enega in istega nebeškega Očeta, da smo si vsi ljudje bratje in sestre. Koliko misijonskih poklicev je vzbudilo zlasti prebiranje misijonskih poročil. In

koliko vtehe najde človek ob teh poročilih, ko gre ob njih na pota trpljenja, ki ga morajo prestajati misijonarji. In kako človek vzljubi in ceni sv. katoliško Cerkev, če prebira poročila o njenih naporih v misijonskih pokrajinah.

Zares! Žetev je velika in tudi zrela med pagani. Zato molimo, žrtvujmo, darujmo, kažimo zanimanje — in Bog bo dal svoj blagoslov, pa tudi svoje plačilo nam in njem, ki se trudijo z našo pomočjo.

Drobiž.

P. Hugo.

IZPOLNJENA ŽELJA.

Knez Aleksander Hohenlohe pripoveduje v svojih spisih sledeči dogodek: "Gospa, mati štirikih otrok, med temi dve hčeri, ena stara 18 let, druga 10, obe zdravi ko riba, se je nekoč izrazila, da vidi obe hčeri rajše mrtvi pred seboj, kakor da

bi hodile vsakih osem dni k sv. obhajilu. Navzočega p. redemptorista je pretresla groza; rekel je samo: "Gospa, ne grešite!" Te besede je govorila meseca junija. 23. decembra istega leta je umrla starejša hči, dva tedna pozneje pa mlajša. —

Z MINISTERSKEGA SEDEŽA V SAMOSTAN.

Nedolgo tega je bil posvečen v mašnika bivši kitajski ministerski predsednik Lou Tseng Tsiang. Ko je zapustil politično karijero, je stopil v benediktinski red in dobil redovno ime Peter Celestin. Zdaj pa poročajo iz Švice, da mu je sledil eden tamkajšnjih najuglednejših državnikov in politikov Ernest Pierre. Tudi on je postal benediktinec. Bil je vladni prezident friburškega kantona, podpredsednik švicarske narodne vlade, večkratni delegat lige narodov, načelnik

zadnje razorožitvene konference in švicarski prvi mož bodočnosti. Toda naveličan burnega političnega življenja je sklenil dati slovo svetu in se nameril v samostanski šotor miru. Kot načelnik švicarske katoliške konservativne stranke ga bodo zelo pogrešali. V priznanje njegovih zaslug se mu je friburško-lozanski škof Msg. Besson v posebni okrožnici, ki so jo brali po vseh cerkvah, hvaležno oddolžil.

KOLUMBOVI VITEZI V NEMČIJI.

Nemci so menda prvi, ki so kopirali ameriške Kolumbove viteze. Njih imena niso prevzeli, ker je nekaj izključno ameriškega. Svojemu novemu viteškemu redu so nadeli ime "Nemški Marijin viteški red". Pač pa so po Kolumbovcih povzeli dušo in ustroj reda. Njih osebni namen je posvečenje samega sebe po Marijinem vzoru, socialni pa obramba katoliške vere in borba za pokristjanjenje javnega življenja. Veliki mojster reda je saksonski princ Kristijan. Red obstoja že deset let, a se je doslej bolj tiho razvijal. Nje-

gov glavni sedež je v starodavnem Bambergu. Tudi Slovenci v domovini so že mislili na nekaj posnetek po ameriških Kolumbovcih. Križarji ali naši zgodovinski Kruci naj bi se imenovali. V ta namen je pisavec teh vrstic Slovincem predstavil naše "Kolumbove viteze", njih ustroj in delo za Boga in narod. A prav takrat je prišel državni udar na vse take obstoječe in porajajoče se organizacije. Treba tedaj počakati, da se vremena zjasnijo.

DOBA LAJIŠKKEGA APOSTOLATA.

V Birminghamu na Angleškem je Sir R. Mitchell Banks na nekem zborovanju katoliških mož cerkveno zgodovino takole razdelil: Prva krščanska doba po padcu paganskega Rima je bila doba menihov puščavnikov in menihov premošljavskih redov. Druga doba je bila doba menihov mešanih redov, katerih načelo je sebi živeti in bližnjemu koristiti. Tretja doba je bila

doba svetne duhovščine. Četrta doba je bila doba hijerarhije ali višje duhovščine. Zdaj pa je nastopila doba lajnikov. — Ima nekaj na sebi ta razdelitev. Da bi se katoliški lajiki le zavedali, da so zdaj oni na vrsti, braniti zastavo križa in jo ponesti v sovražne vrste, ki jo snemajo in teptajo.

V AMERIKI NEKDAJ IN ZDAJ.

Pred seboj imam poročilo ameriškega misijonarja karmelita Rev. Gezovskyja, pisano 29. jul. 1850 iz Johnstowna, Pa. Takrat je imel Johnstown 2-3000 prebivavcev s 70 nemškimi duržinami, ki jih je imenovani misijonar pastiral. V svojem poročilu na Ludvikovo misijonsko podporno družbo v Monakovem sporoča med drugim sledeče: "Javna varnost, osobito na deželi in po malih mestih, je tu veliko večja kot v Nemčiji, čeravno skrbi zanjo mnogo manj policajev. En sam policaj brez vnanjega znaka, ima

tu več ugleda, kot nemški minister za javno varnost. Kdor se je pregrešil s pijančevanjem, pretepom, kletvijo, skrunitvijo nedelje, igranjem, posedanjem po gostilnah, plesom, kar se tu strogo kaznuje, ali z zaporom ali denarno globo, pa je bil pri tem zasačen, na samo besedo sledi policaju pred sodnika." — Časi take javne morale v Ameriki so pač že daleč za nami. Ostal nam je le nekaj odmev gentlemanstva. Da bi se vsaj to nikoli ne prevrglo v surovost.

SO ŽE ZAČELI.

Kdor misli, da je Amerika še prekliso grozdje za ruske, mehiške in španske "bogošturmarje", se zelo moti. So že na delu. Je več komunizma med nami, kot si mislimo. A ker se mu vendarle še precej na prste gleda, so vodilno vlogo sprejeli framasoni, kot njegovi predhodniki. Tukajšnji framasonski krožek, ki šteje 40 framasonskih pisateljev iz raznih svetovnih lož, je objavil v svojih ameriških glasilih članek z naslo-

vom "Framazonstvo v Španiji". V tem članku pravi pisatelj Robert C. Whrite med drugim: "Awake, America! Zbudi se Amerika!" Kaj je hotel s tem reči? Naravnost je povedal. Mehiko in Španijo naj si vzame za zgled. V prvi vrsti naj obdavi vse cerkveno premoženje in depresija se bo bistveno zmanjšala. To bi bil kajpada samo začetek, drugo, hujše, bi polagoma sledilo.

PASTOR SE SPREOBRNIL.

Danski protestantki pastor, Rev. Pavel Andrej Erichsen v Copenhagenu, je prestopil v katoliško cerkev. Bil je tajnik zunanje misijonske družbe svoje cerkve. Preden je storil ta korak je prebil dva meseca v benediktinski opatiji Maria

Laach. Tam v tihi, blaženi samostanski samoti je dozorela njegova dolgo negovana želja v sklep. Izvršil ga je na slavni Marijini božji poti v Kevelaer, ki našim vestfalskim Slovincem nadomešča domače Brezje.

DOBER ODGOVOR.

Na proticerkvenem in protiverskem sestanku v Barceloni je nedavno govornik celo uro udrihal po katoliških redovnih družbah. Na koncu svojega govora pa vpraša, če ima morda kdo kaj pripomniti. Neki revno oblečen, priprost mož da znamenje, da bi rad nekaj povedal. Takoj se mu je videlo, da je česa drugega bolj vaje, kot javnega govorjenja. Le njegov glas je bil orjaški in odločen. "Nič drugega ne bom povedal

kot to, da smo imeli v družini nalezljivo bolezen. Moja žena in hčerka ste bili bolni. Moral sem dobiti usmiljenko, da jima je stregla. Hvala Bogu se obema že na bolje obrača. Pač pa je usmiljenka umrla. To je vse, kar sem imel povedati." Navzoča množica je takoj razumela jedrnat, a krepek odgovor širokoustnemu klevetarju in gromovito zaploskala.

FORDOVA VERA.

Včasih se je Mr. Henry Ford že kake take iznebil kot bi bil na potu h katolicizmu. Da, neki vodilni starokrajski list je že vedel poročati, da je prestopil v katoliško cerkev. V resnici pa on po prepričanju niti kristjan ni, še manj, da bi se nagibal h katolicizmu. To se jasno vidi iz sledeče njegove izjave "Navsezadnje življenje ni drugega kot nekako preizkušanje (experience) Svet je neka izčiščevalnica (clearing-house), v kateri si nabiramo skušenj. Smo tu, da nekaj dovršimo, potem pa gremo, odkoder smo prišli. To je moja vera, čeravno sem episkopalec. Kar mene tiče, sem prepričan, da sem že prej enkrat

živel in preden sem stopil na oder tega življenja, sem si nabral že dokaj skušenj. Enako bom nadaljeval svojo pot, dokler to življenje ne izteče in ne stopim na oder bodočega življenja. Vse so le poskusi in zmote, vendar na gotovih temeljih." — To je Fordova veroizpoved, če se sploh sme tako imenovati. Neke vrste animizem. Prizna dušo in njeno neumrjocnost. Da, s starimi grškimi modroslovci veruje celo v njeno bivanje pred združitvijo s telesom. Sicer je pa vsa ta njegova vera nekaj čisto osebnega, ki bi jo morda najbolje nazvali — fordizem.

ANGLOKATOLIKI NA POTU V RIM.

Anglokatoličani, ki v vsem posnemajo rimo-katoliško cerkev, samo papeža ne priznajo, imajc v Angliji 51 cerkva. Njih duhovniki, ki pa v resnici niso veljavno posvečeni, vedno bolj čutijo, da prav za prav niso ne eno ne drugo. Niso episkopalci, ker nočejo biti. Niso pravi katoličani, ker ne priznavajo papeža kot vrhovnega poglavarja Kristusove cerkve. So tedaj v mučnem položaju, takorekoč med dvema stoloma. Nedavno se je 44 njih zbralo, ad razmišljujejo, kako bi se iz tega neprijetnega položaja izmotali. Kot je razvidno iz zaključka, do katerega so pri-

šli in stopili z njim v javnost, jim ne kaže drugega, kot nadaljevati pot proti Rimu. "Upamo", pravijo v svojem javnem proglasu, "in naš vzor je, združitev z ostalo katoliško cerkvijo. Kajti naš Gospod je ustanovil le eno cerkev, katere udje morajo biti združeni. In ta ena katoliška cerkev je pozidana na skalo sv. Petra, ki je njena glava. To resnico izpovedujemo. Naše prizadevanje in naš cilj je združenje z apostolskim sedežem v Rimu." Med drugimi, ki so ta proglas podpisali je tudi Rev. H. K. Pierce, anglokatoliški pastor v New Yorku.

MORDA BO TO KAJ POMAGALO.

Ameriški katoliški škofje, vsi skupaj in posamič, so že neštetokrat dvignili svareči glas, da je naša vzgoja po javnih šolah od muh. Njen glavni cilj, kateremu so podrejena vsa druga sredstva, je, ne vzgajati ljudi, ampak malikovavce mamona. "Success and money", sreča, seveda samo zemeljska in denar, kot pot do nje, to so vzori ameriške vzgoje po javnih šolah, od abecedarjev do vseučiliščnikov. Toda katoliški škofje so bili s svojimi svarili glas vpijočega v puščavi. Zdaj se je v istem smislu oglasil protetantki škof Rt. Rev. Ernest M. Stires na Long Islandu, N. Y.

V svojem govoru v kapeli kolumbijskega vseučilišča, je krepko ožigosal čisto mehanizirano in zmaterializirano vzgojo po ameriških državnih šolah. Dejal je, da je vsa njihova vzgoja osredotočena v tem, iz dečkov in deklic polagoma vzgojiti kar najboljše lovce za dolarji. Ta ogromna vzgojna mašinerija, ki smo jo sestavili," pravi dalje, "je pripravljena ubiti človeškega duha, ostalo pa požreti." Morda bo on bolj srečen s svojim svarilom, kot so bili katoliški škofje. Vsaj več javnega odmeva je njegov svareči glas našel.

Iz Uprave.

Kisel je moj obraz, kadarkoli dobim pritožbo od te ali one strani. Ne prejemajo lista na pravi naslov. Pa ime je spake drano, pa to in ono. Da se izognemo vsem tem neljubim potam, bodite tako dobri in si to-le zapomnite. Kadarkoli se preseliš, bodi tako dober in nam sporoči naslov. Stari naslov in novi naslov. Naslov natančno

napiši. Kadar pošlješ zahvalo, ravnotako natančno povej svojo željo in nam daj naslov, da Ti odgovorimo. Ne jezi se, če številka na robu tvojega odplačila lista ni takoj popravljena. Časih se zgodi, da pošlješ naročnico v času, ko je list že v tisku, tedaj je prepozno popraviti za tisti mesec.

Vesel je moj obraz, kadar vi-

dim, da naročnina prihaja redno, zakaj potem mi ni treba skrbeti, kako bom poravnal visoke račune in stroške lista. Seveda tega ne morem pri vseh pričakovati. Vem tudi jaz, da so slabi časi in ne morem nobenemu zameriti, če naročnine ne more poravnati takoj. Še vesel sem, če lista takoj ne črtajo.

P. Benedikt Hoge, upravnik.

Zahvala našega zastopnika.

Zopet se moram prav pristrčno zahvaliti za vso prijaznost, ki so mi jo izkazovali slovenski rojaki v državi Ohio. Dober mesec sem hodil po naselbinah ondi in vsepovsod sem bil prijazno sprejet. Bog plačaj vsem sloven-

skim rojakom v Clevelandu, Lorainu, Euclidu, Barbertonu za dobrotljivost, prijaznost in dobru dušo. Čeprav so težki časi, rojaki še vedno cenijo delo Ave Marije in jo pridoma naročujejo in prebirajo. Najlepše se

zahvaljujem tudi clevelandskim čč. gg. duhovnikom.

Naročnikom v Pennsylvaniji krog Pittsburgha in tam okrog naznanjam, da se bom prihodnje dni mudil v njihovih naselbinah.

Brat Antonin Šega.

Veselo oznanilo.

Čebele Fathra Johna sicer prezimujejo tamkaj v Lemontu, vseeno se medene žare napolnjujejo. Še je ostalo nekaj pristnega lemontskega medu od jesenske žetve. Tem potom oznanimo vsem, ki si žele lemontskega medu, naj se takoj javijo Patru Johnu v Lemontu, P. O. 608. Med, kakor veste sami, je eno najboljših domačih zdravil. Naj

bo za prehlajenje ali druge nerednosti človeškega organizma in telesa. Najstarejše zdravilo je, kar jih pozna svet, pa tudi najboljše. Stavim, da je Father John zato tako zdrav in vedre volje, pri svojih 64 letih je še vedno živahen, kakor da bi bil v tridesetih, stavim, da je to zato, ker Father John tudi sam rad

uživa čebelin sad. Oglasi se torej pravočasno, predno bo zaloga pošla. Lani je bilo dano tako oznanilo, pa je takoj narod segel po medu, v kratkem času je bil razprodan. Tudi letos se bojimo, da ne bo dosti. Kdor prvi pride, prvi dobi, kdor bo prepozen, si bo moral preganjati prehlajenja z arniko in pelinom. Je pa že bolji med.

Zahvale.

Zahvaljujem se Mariji Pomocnici za zdravje, ki mi je bilo na njeno priprošnjo podeljeno. V hudih težavah sem bil, odleglo mi je, vračajo se mi prejšni dnevi

vi polni zdravja in veselja. Hvala Mariji in Baragi. Njima sem se priporočal.

A. B., Cleveland, O.

Zahvala gre Bogu, ki mi je pomagal po priprošnji Matere

božje in sv. Terezije v posebni zadevi. Priporočal sem se božji milosti, nisem prosil zastonj. Na tem mestu bodi izrečena zahvala.

J. V. M.

Darovi.

Dar za Ave Marijo:
J. Glavich 50c, Mr. Tutin \$2,
J. Merkun \$1, Mrs. Knez \$5, A. Skrl \$1, Mrs. Zakrajšek \$1, Mrs. Hochevar \$1, Mrs. Strniša \$1,
Rev. A. Miks 50c.

Za lučke so poslali:

F. Petrich 50c, Mrs. Mertich 30c, Mrs. Zupancic \$1, J. Cesar 50c, Mrs. Deželan 50c.

Laurich \$3, J. Cesar \$1, J. Gro-snich \$2, J. Strojjan \$2, Dr. sv. Jeronima štev. 153 KSKJ. \$5, M. Ramuta \$2, M. Stepanic \$5, Mrs. Leskovec \$1, Mrs. Zakrajšek \$1, Mrs. Cook \$1.

Za sv. maše so darovali:

Mr. & Mrs. Horvat \$1, A. Marintic \$1, A. Deželan \$2, Mrs. Mertich \$2, J. Merkun \$\$, Mrs.

Kruh sv. Antona so dali:

Mrs. Zakrajšek 50c.

Clani Apostolata sv. Frančiška so postali:

F. Jenko 50c, A. Batic \$10, K. Batic \$10.

Za pohištvo in pogrebe

Tisti, ki ste v Clevelandu in okolici, in ki pridete v Cleveland, se lahko v vašo lastno korist poslužite pohištva iz naše prodajalne. Pir nas je pohištvo kar najbolj zanesljivo in vredno zanj danega denarja.

Glavno prodajalno imamo na
6019 St. Clair Avenue,

podružnica pa je na
15303 WATERLOO RD., CLEVELAND, OHIO

Tudi tisti, ki se obrnejo na nas za pogrebna opravila, dobijo za manjše izdatke boljšo postrežbo.

A. GRDINA & SONS

Za vsa podjetja velja glavni telefon
Henderson 2088

Phone Canal 7172-3

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.

FRANK GRILL

1727-31 WEST 21st STREET, CHICAGO, ILL.

JOSEPH PERKO

2101 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

SLOVENSKA TRGOVINA S ČEVLJI

Najboljše blago. — Čevlji za vso družino.

SVOJI K SVOJIM!

Kadar rabite čevlje, dobite jih pri

ANTON ZUPANCICH

1902 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Baragova knjiga

Jos. Gregorich,
pisatelj knjige.

Eden naših rojakov-izseljencev, navdušen delavec za Barago, ki že dve leti navdušuje mlade naše za Baragovo stvar, je spisal življenjepisno knjigo o našem vrlem apostolu in predhodniku. -- Od prve strani do zadnje je knjiga polna lepih besed in lepih dokazov o Baragovi svetosti in neumornem delovanju za zveličanje duš. Tako zanimiva knjiga ne sme mimo nas neopažena. Kdorkoli jo je bral, jo je pohvalil, ocenjevalci, ki so pregledali knjigo med natisom, so vračali rokopise z najlepšim priporočilom.

ŽENA

PRISTOPI V ŽENSKO ZVEZO.

Tebi je v dobro! V

"ZARJ"

glasilu Zveze imaš lep list, ki je poln zanimivosti. — Naslov tajnice:

JOSEPHINE RAČIČ, 2054 W. Coulter St., Chicago